

gitalisatioun vun eiser Wirtschaft. Ech géif, an dat ass och eng perséinlech Nott, derbäisetzen - ech hunn och der Kommissärin McGuinness dat dës Woch gesot, déi hei zu Besuch war an zoustänneg ass fir d'Services financiers -: Mir sollten an Europa ufänken, net méi vun duebeler Transitioun ze schwätzen, mee vun engem mageschen Dräieck. Deen een Dräieck ass déi gréng a Klimatransitioun, deen aneren, déi aner Säit vum Dräieck, ass d'digital Transitioun an déi drëtt ass soutenabel Finanz, gréng Finanz. Ouni eng responsabel a gréng Finanz-welt packe mer déi zwou Transitiounen net!

An et ass, mengen ech, falsch, ze mengen, dass einfach d'Finanz do ass, fir alles ze maachen. D'Finanz selwer muss sech transforméieren. Mir musen d'Portefeüllë vun den Investitiounsfongéi méi gréng, méi nohalteg maachen. D'Banke selwer musen d'Prioritéiten do setzen, fir Saachen, déi net dem Klima hëllefen, Saachen, déi dem Planéit schueden, manner ze finanzéieren.

Dir héiert mech, ech soen net, „net méi“ ze finanzéieren, mee „manner“ ze finanzéieren a lues a lues op Null ze kommen. Mir mussen hei eng Transitioun organiséieren. An et ass d'Responsabilitéit vun de Banken, vun den Acteurs financiers, fir d'Transitioun ze maachen. Dat, wat d'Banken nach ëmmer als Geschäft gemaach hunn, ass de Court terme an de Long terme mateneen ze verbannen.

A Lëtzebuerg ass do gutt placéiert an Europa ass do Virreider an all deene Krittären, déi do musse gebraucht ginn. Et muss een natierlech evitéieren, Saache gréng unzesträichen, déi net gréng sinn, also de Greenwashing verhënneren. A mir mussen effektiv déi néideg Capitalen an Europa mobiliséieren.

Ech war d'lescht Woch fir d'lescht dann am Eurogroup am ECOFIN an hunn och dofir der Kommissioun an den État-membren e ganz einfache Message gelooss: Mir missten de Pacte de stabilité et de croissance ëmbenennen, well e Pakt, dee fir d'éischt op d'Stabilitéit kuckt, dat ass net e gudde Message. An e Pakt, deen op d'Wuert „croissance“ insistéiert, insistéiert a mengen Aen net genuch op d'Qualitéit vum Wuesstum. Dofir hunn ech hinne proposéiert, mol kucken an e puer Joerzénngen, ob ech gelauschtert gi sinn: ...

(Hilarité)

...„de Pakt fir den nohaltege Wuesstum a Finanzstabilitéit“. Mee mir mussen den Développement durable vir setzen!

Ech hunn och verteidegt, wat ech scho säit e puer Joer soen. Europa huet schwaach Investissementer gehat, public Investissementer a privater, an de leschten zwielef Joer. A mir mussen déi Lektione verhalen an elo no der Pandemie dee Feeler net nach eng kéier maachen.

Lëtzebuerg ass iwwregens eent vun deene rare Länner, dat dee Feeler net gemaach huet. Mee fir dat och ze encouragéieren, musse mer d'Reegele vum dann neie Wuesstumspakt, oder neien durabele Wuesstumspakt, esou maachen, dass Investissementer vum Staat, a ganz besonnesch déi, déi der duebeler Transitioun déngen, anescht berechent gi wéi lafend Käschen. Et läit op der Hand, dass een dat misst maachen. Ech kréie gesot, dass dat eis virun technesch Schwierigkeete géif stellen. Mee ech soe mer alt ëmmer: „Wo ein Wille ist, ist ein Weg.“

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Ech kommen dann elo zum zweeten Deel vum Impakt vun den Amendementer op de Budget Déi sinn all vill méi kuerz, ech berouegen lech.

(Hilarité)

Ech fänken un, andeem ech nach eng kéier d'Foto nennen, déi ech fir de Cover gebraucht hat vun dem Deckel vun dem Budget 2022. Dir erënnert lech natierlech, dass ech Wäi ganz gären hunn. Dofir war jo och e Wäibierg drop. Mee dee symboliséiert gréng a soutenabel Investissementer. Mir haten e roude Fueдем dra fir d'sozial Depensen, déi 47 % duerstelle vum ganze Budget. A mir haten de bloen Himmel ouni däischter Wolleken.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Wann ee just zwou Zuele wëllt verhalen: Mir hunn Depensé vun 23,5 Milliarden a mir hu Recetté vun 22,3 Milliarden - 1,2 Milliarden Defizit.

D'Investissementer, ech hat se virdru scho genannt, leie bei 3,2 Milliarden a si klammen an den nächste Joren och nach weider. Vun deenen 3,2 Milliarde si 765 Milliounen Investissementer am Beräich Nohaltegkeet.

An dann hu mer d'Amendementer gehat a véier Kategorien: zum enge fir de soziale Volet, zweetens fir eng Relance an d'Solidaritéit, drëttens, fir e spezielle Fong ze maachen, deen ech nach erklären, an eng Measure am Beräich vun der Kultur.

De soziale Volet ass déi Allocation vie chère, déi d'nächst Joer ëm 200 Euro an d'Luucht geet. Déi

ass eréischt am Oktober vun der Regierung decidéiert ginn a war dann nach net dran.

An dann eng wichteg Measure: gratis lessen an der Kantinn fir Schoulkanner. Déi war och eréischt am Oktober vun der Regierung decidéiert ginn an déi kascht 11 Milliounen. Dat ass elo hei am Amendement virgesinn.

D'Reindexéierung vum Kannergeld réckwierkend op den 1. Oktober 2021, well do d'Indextranche spréngt, och dat ass da virgesinn. Dat war schonn zum groussen Deel virgesinn. De Coût dovunner: 22,3 Milliounen.

Fir de Fonds de relance et de solidarité, wat natierlech wichteg ass fir eis Entreprises, ass natierlech och eng Extensioun virgesi fir d'nächst Joer, vu dass mer jo nach net aus der Pandemie eraus sinn.

Déi drëtt Measure, de Fonds de dépôt fir all d'Eenheete vum Gesamtstaat, ass eng Innovatioun, déi bis elo nach net vill beliicht ginn ass an déi och zréckzeféieren ass op d'Demande vu verschidde Gemengen a verschidden Acteuren, déi wollten evitéieren, Negativzënsen ze bezuelen.

An do wéilt ech da menger Ekipp am Finanzministère Merci soen, well se do eng ganz innovativ Léisung fonnt hunn, fir e Fong ze maachen, an deem ee kann déi Liquiditéiten, déi een ze vill huet, stockéieren. An der Zäit, erënneren ech drun, wann ee Liquiditéiten ze vill hat, war ee ganz glécklech. Dann huet een do nach Interêten drop kritt. Haut, wann een ze vill Liquiditéiten huet, muss een Negativzëns bezuelen. Et wëllt kee se méi hunn. Ben, mir huele se dann an dee Fong an da kënnen se do provisosesch stockéiert ginn an da kënnen all déi Entitéiten déi Negativzënsen spueren.

An dann hu mer nach e Remboursement, an dat ass dann am Kulturberäich, vu 50 % vun de Käschen, déi e Maître d'ouvrage an archeologesche Sitte virgestreckt huet, virgesinn.

All dës Mesuren hunn och en Impakt op de Plurianuel. Ech iwwerheefen lech net mat Zuelen. Dat ass alles gemaach ginn.

Elo kommen ech dann zu den Avisen vum Budget. Ech ginn och hei méi séier, Här President. Ech wëll do vläicht drop agoen, dass mer vun allen Institutiounen do natierlech Avisen kruten. An ech huelen dann dës Geleeënheet, fir dem Conseil d'État, der Banque centrale, de Chambre-professionellen alleguerten an dem CNFP, dem Conseil national des finances publiques, Merci ze soe fir déi Avisen iwwert déi lescht aacht Joer. Dat si ganz wichteg Contributiounen zur Transparenz vun eisem Budget an och eng Source vun Inspiratioun a vu Virschléi.

Bei dësen Avisen war eng kleng Problematik gewiescht, déi de Conseil d'État opgeworf huet bei de gratis lesse vun de Kanner an de Kantinnen. Déi hu mer geléist. Ech soen dat elo ganz rapid. Dat war mäin éischte Punkt.

Mäin zweete Punkt: Investissementer. Do hu mer e Konsens an eiser Gesellschaft. Dat huet all Institutioun begréisst an doriwwer freeën ech mech.

D'Chambre de Commerce ënnersträicht, dass nach méi Transparenz néideg wier fir d'ëffentlech Investissementer, fir ze garantéieren, dass se nohalteg sinn. Do si mer amgaangen, drun ze schaffen. De Sustainability Bond, dee mer d'lescht Joer gemaach hunn, ass do eng Pionéieraarbecht gewiescht. A mir sinn an der OECD an den Top 3 vun de Länner, déi déi Investissementer mat esou enger Schabloun kucken.

Ech kommen dann zum drëtte Punkt, wat d'Avisen ubelaangt: d'Staatsfinanzen. Och do herrscht, muss ech soen, e relativ grouesse Konsens, dass eis Staatsfinanzen an der Rei sinn.

De Conseil national des finances publiques, dee warscheinlech ëmmer dee strengsten ass, seet, dass d'Trajectoire mat de Reegele vun équilibréierte Staatsfinanzen iwwereneestëmmt.

D'Chambre de Commerce seet, dass se zwar fir verschidden Depensen net vill Verständnis huet oder dass se ze héich sinn. Ech war schliisslech eng kéier och do present an där Institutioun an do wollt ech op ee Punkt awer äntweren. Si ënnersträicht, dass mer beim Staat ze vill Leit d'nächst Joer wëllen astellen: 2.300. Ech mengen, mir assuméieren dat.

Mir assuméieren dat, well:

Éischstens: Mir wëllen dem Bierger e gudde Service sécheren - Punkt 1.

Zweetens: Eis Populatioun wíisst. Och an der Kris hu mer nei Aarbechtsplaze geschaaft. An der Moyenne schafe mer alljoers 15.000 nei Aarbechtsplazen an eis Populatioun wíisst ëm 2 %. Jo, da mussen de Staat an d'Gemenge jo nozéien zu engem gewëssene Punkt. Mir dierfen natierlech net iwwerdreien an d'Digitalisatioun hëlleft eis warscheinlech, dat ofzefiederer zu engem gewëssenen Deel.

An dann hu mer do dräi Prioritéiten, déi ganz kloer affichéiert sinn:

D'Police. Ech brauch lech jo näischt ze molen, fir wat dass dat wichteg ass mat deem, wat geschitt ass.

Zweetens d'Schoulen. D'Populatioun wíisst - méi Schüler, méi Proffen, méi Gebaier, méi Leit.

A mir mussen eiser Steierverwaltung ganz staark ënnert d'Äerm gräifen, well och do, mir hunn alljoers Dausenden an Dausenden Entreprisë méi, lauter Contribuabeler méi. Och do muss, zesumme mat der Digitalisatioun, déi Verwaltung ënnerstëtzt ginn.

Staatschold: Dir wësst, dass eise Krittär 30 % ass. An ech wäert lech och hei en neit Bild weisen, dat ass d'Grafik Nummer 6. Dozou seet dann de Conseil national des finances publiques: „Wa mer keng Pandemie gehat hätten, wär d'Staatschold haut op 17,5 % vum PIB amplat vu 27.“ Dat gesitt Der dann op der Grafik 6. Op der Grafik 6 gesitt Der och: Wann 2013, wéi déi nei Regierung komm ass, déi éischt Regierung vum Xavier Bettel ..., da wär déi gestréchelt Linn do no dräi Joer op 30 % gewiescht. Dat wär 2016/2017 gewiescht.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - A wou si mer haut? Majo, mir sinn haut ronderëm 27 %, bleiwen op deem Niveau an deenen nächste Joren, soudass mer eist Versprechen, eist Commitment anhalen.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Et ass awer gutt, mat Grafiken ze schaffen, ne?

(Exclamations et hilarité)

Ech hunn nach eng lescht, dat ass awer déi lescht, déi ech lech undoen. Wann Der op d'Grafik 7 kuckt ...

(Interruption et hilarité)

Besser geet et net, jo.

D'Grafik 7 ...

(Interruption et hilarité)

Ech kommen, Här President, op d'Grafik 7. Do gesitt Der eise Scholdebiereg, deen awer nach am internationale Verglach, därfe mer jo net vergiessen, ganz gutt ass. Zwëschent 2008 an 2013 mat der éischter Kris ass eis Dette ëm 14 % eropgaangen. An der Period 2014-2019 huet sech eis Schold stabiliséiert an natierlech ass eis Schold an deene leschten zwee Joer ëm 4,7 % eropgaangen. Ech kann lech soen: Vu d'Ampleur vun der Pandemie an der Urgence, déi déi mat sech bruecht huet, an d'Imprevibilitéit, ass dat scho remarkabel, dass mer dat mat ronn 5 % gepackt hunn. A mir sinn do och am internationale Verglach - am europäeschen op jidde Fall - déi, bei deenen d'Schold am mannsten eropgaangen ass!

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Konklusioun, Dir Dammen an Dir Hären: Ech hunn am Ganzen, wann een och déi zwee technesch Budgeten zielt, zéng Budgeten hei presentéiert. Ech krut oft gesot, dass d'Zuelen ze vill optimisteschen sinn, d'Perspektiven net realistesch an dass mer d'Schold net am Grëff hätten. Ech mengen, ech hunn haut mat de Grafike gewisen, dass dat net wouer war, déi Kriticken net berechtegt waren. An de Conseil national des finances publiques an aner Acteure si jo enger Meenung, dass eis Staatsfinanze grosso modo an der Rei sinn.

Dat freet mech ganz besonnesch an deem Moment, wou ech jo de Schlëssel vum Finanzministère menger Nofollgerin, dem Yuriko Backes, iwwerreechen. Ech kann dat mat engem rouege Gewësse maachen.

D'Pandemie ass och nach net ganz eriwwer. Si wäert eis och nach eng Zäit beschäftegen. A mir mussen eis dorops virbereeden an dat wäerte mer och maachen.

Dem Yuriko Backes wënschen ech alles Guddes. Ech hu voll Confiance, dass si dat ganz gutt stemme wäert. Ech kenne si scho bal 25 Joer an et ass eng Freed, mat hir ze schaffen. Dat soen ech lech och hei an der Chamber. Dat ass wierklech eng remarkabel Persoun a si geet aus mat de beschte Staatsfinanzen aus Europa.

Ech géif gären zum Schluss dem Premierminister an de Regierungskollegen, déi och bal all do sinn, wat mer immens vill Freed mécht, Merci soe fir d'Kooperatioun an d'Vertrauen iwwert all déi Joer, aacht Joer.

Ech wëll vläicht haut meng perséinlech Hitparad - déi ech net mat hinnen opgestallt hunn, mee bei där ech hoffen, dass se grosso modo d'accord sinn - vun deene fënnef wichtigste Saache maachen oder deene Saachen, déi mir am meeschten um Häerz leien. Dat huet natierlech de Biais vun engem Finanzminister. Mee wann et de Finanzen gutt geet, da geet et dem Land gutt an da geet et och alle Ministere gutt.

(Hilarité)

Déi éischt ass d'Finanzstabilitéit an den Triple-A. Déi zweet ass déi héich Investissementspolitik. Déi drëtt Saach, déi mer um Häerz läit - dat hunn ech och haut vill ënnerstrach -, dat ass de sozial gerechte Steierkredit. Déi véiert ass de verbesserte Ruff vun eisem Land a vun eiser Finanzplaz dank alle Changementen, déi mer gemaach hunn. An déi fënnef, dat iwwerrascht lech vläicht, ass de gratis ëffentlechen Transport.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances.** - Ech géif gären lech, Här President Fernand Etgen, Merci soen an Ärem Virgänger - wou ass en? Ech soen em awer Merci, en huet dat ëmmer gutt gemaach -, dem Mars Di Bartolomeo, Merci soen. Ech géif gären de Koalitionspartneren, den dräi Koalitionsparteien, e grouesse Merci soe fir déi éierlech an awer och exigent an heiansdo ermiddend Zesummenaarbecht.

(Hilarité)

Ech wëll deene 60 Deputéierte Merci soe fir déi Kooperatioun iwwert déi aacht lescht Joer. Dir 60 hutt d'Souveränitéit an d'Zukunft vum Land an Ärer Hand. Lëtzebuerg ass eng sozial gerecht Gesellschaft an eng Pärel um Planéit. Passt gutt op eist Land op!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

(Applaudissements)

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Ech ginn Akt vun der Deklaratioun vum Här Finanzminister Pierre Gramegna a soen am Numm vun eis alleguer Merci fir d'Mercien a wënschen him all Guddes fir d'Zukunft!

4. 7878 - Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2022 [...]

7879 - Projet de loi relative à la programmation financière pluriannuelle pour la période 2021-2025 (suite)

D'Chamber fänkt elo u mat den Debatten iwwert de Staatsbudget fir d'Joer 2022 an iwwert d'Programmation financière pluriannuelle. D'Riedezäit ass nom Modell 6 festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Gilles Roth, den Här Gilles Baum, den Här Georges Engel, d'Madamm Josée Lorsché, den Här Fernand Kartheiser, d'Madamm Nathalie Oberweis, den Här Sven Clement, den Här André Bauler, den Här François Benoy an den Här Max Hahn. An d'Wuert huet elo deen éischten ageschriwwene Riedner, den honorabelen Här Gilles Roth. Här Roth, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **M. Gilles Roth (CSV).** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, e Wäibierg, eng rout Linn an e bloen Himmel. Esou huet de Finanzminister Pierre Gramegna den 13. Oktober de Budget vun dem Joer 2022 hei an der Chamber virgestallt. An ech schwätzen an den nächste 50 Minuten zu dem Budget. Ech kommen awer net derlaanscht, op eenzel Punkte vun dem Finanzminister sengem selwer gemaachten historiesche Réckbléck anzegoen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech muss soen, déi idyllesch Foto op dem Deckel vun dem Budget ass flott. Eis Musel ass schéin.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).** - Den Himmel, wann e blo ass iwwer Lëtzebuerg, ass och flott, och wann en op dem Budgetsdeckel awer e bësse bleech gereden ass. Mee ech muss awer och grad esou daitlech soen: Wann ech den Deckel vun dem Budget ëmdréinen a wann ech hannert dee blo-rout-gréng Marketing kucken, wéi mer en och elo nach während enger Stonn presentéiert kruten, da gesinn ech awer, dass hannert den Zuele méi Schäin ass wéi Substanz oder, aneschtens ausgedréckt, méi Usproch wéi Wierklechkeet.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).** - Méi Schäi wéi Substanz ass och d'Ried vum Finanzminister gewiescht den 13. Oktober - gradewéi déi vun haut -, an där e kloer gesot huet: „Eise Wee aus der Kris“. Leider entsprécht och do den Usproch net der reeller Wierklechkeet vun de Leit. An heiansdo - muss ech ganz éierlech soen - hu mer den Androck, wéi wann dës Diskrepanz zum wierkleche Liewe vun de Leit, a virop vun der Mëttelschicht, vun dëser Regierung a Majoritéit net méi richtig géif gesi ginn.

Dat dréckt sech eigentlech am beschten doran aus, wat d'Gewerkschaften - ech soen „all d'Gewerkschaften“ - gesot hunn als Resultat vun der Tripartite virun zwee Deeg. Dat war net d'CSV, mee dat ass dat gesamt Bollwerk vun de Gewerkschaften. A wéi hu se dat betitelt?: „Tripartite - eine Nullnummer!“ „Eine Nullnummer“, Dir Dammen an Dir Hären! Grad an enger Zäit vun enger Pandemie! Grad an enger Zäit, wou d'Energiepräisser nëmmen esou an d'Luucht ginn! Grad an enger Zäit, wou d'Logementspräisser reegelrecht explodéieren! An do ass

keng Visioun vun engem gesonde Sozialdialog an et ass och keng Sozialkohäsïoun, déi hei nach richteg spillt.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- Well wéi kann een einfach esou behaapten, et hätt een de Wee aus der Kris?! Ech soen lech riicht eraus: Mir gesinn zwar kloer eng Kris, mee beim beschte Wëllen awer kee Wee aus där Kris.

A wat mer allerdéngs leider och an dem Budget ganz kloer gesinn, dat ass e Budget ouni Projet an och e Budget ouni Visioun. Dat ass carrement e Budget vun dem politesche Stëllstand, esou wéi den Etat ass vun dëser Regierung. E Budget eigentlech vun net agehalene Versprieche aus dem Koalitiounsaccord. An da verblatzt déi dach schéi Coverfoto op dem Deckel vun dem Budget nach méi.

Well trotz grénger Faarf, Dir Dammen an Dir Hären, weist eis dëse Budget kee gangbaren a pragmatesche Wee fir méi Klimaschutz. Trotz rouser Linn weist eis dëse Budget keen effikasse Wee fir eng méi gerecht Gesellschaft mat manner Aarmut a mat méi sozialer Gerechtegkeet. An trotz bloem Himmel weist eis dëse Budget wierklech um Horizont keng Perspektiven.

Keng Perspektiven, Dir Dammen an Dir Hären, scho guer net fir déi breet Mëttelschicht hei an deem Land, well si ass ëmmer méi de grouse Vergiesene vun dëser Regierungspolitik. An dobäi brauch grad elo - an d'Gewerkschaften hunn et nach eng Kéier ënnerstrach - déi breet Mëttelschicht, an net eréischt Mokuchsdag, eng substanzuell Entlaaschung. Déi breet Mëttelschicht brauch grad elo méi Kafkraaft. A vun deene Schwächsten aus eiser Gesellschaft emol guer net ze schwätzen!

An dat ass grad de Fall bei engem Budget fir d'Joer 2022, also de Budget virun dem Superwaljoer 2023.

Dir Dammen an Dir Hären, grad elo misste mer e Budget hu vum Schaffen, e Budget vun de grouse Projeten, e Budget vun de Resultater vun agelëiste Versprieche aus dem Koalitiounsaccord. Mee och hei leien Uspréich a Wierklechkeet wäit auserneen, soudass dëse Budget éischter e Budget ass vu verpasste Chancen, vu verpasste Geleeënheeten a virun allem vun enger verpasster Politik; wéi d'Gewerkschaften et gesot hunn, virgëschter an nach haut de Moien: „eng Nullnummer“.

An dat ass grad dramatesch an enger Zäit, wou d'Leit eigentlech missten d'Hand gereecht kréie fir de Wee aus der Kris, och fir aus enger ganz perséinlecher Kris vun hinne selwer. Dat Ganzt ass net gutt fir eist Land. An dat anert: Dat Ganzt ass och net gutt fir d'Leit an eise Land a virun allem net fir d'sozial Kohäsïoun. Dir hutt gesinn, wat déi lescht 14 Deeg hei am Land lass war.

Zu den Zuelen: Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer, e bëssen anzegoen op dat finanziellt Hamster-rad, an deem sech eist Land dach befënnt. An erlaabt mer do e klengen Exkurs ze maachen iwwert d'Stabilitéit vun onse Staatsfinanzen. Eng Stabilitéit vun eise Staatsfinanzen, déi besonnesch wichteg ass fir e klengt Land mat enger oppener Economie. Eng Stabilitéit, déi eng zentral Roll an engem Land wéi Lëtzebuerg spillt, wou mer, dach mat allem Houfer e Budget hunn, dee vill méi kleng ass wéi dee vun eisen Nopeschlänner.

Jo, e puer Zuelen: Eise PIB, de Wirtschaftswuesstum, dee wisst 2021 no der Kris ëm plus 7 %, d'nächst Joer geschaten 3,5 %.

De Chômage steet bei gudder Zuel: 5,5 %. Woubäi een awer muss soen, dass bei all Netbeschäftegtem dat en Drama fir dee perséinlech ass, och bei engem Chômagetaux, deen insgesamt am Land net héich ass.

An en drëtten Punkt ass deen - ech kommen nach do drobber -: Jo, eis Schold ass am Verglach zum Wirtschaftswuesstum bei manner wéi 30 %.

Allerdéngs - ech soen, den Däiwel ass am Detail - an dat ass eigentlech den A und O vun eiser Presentatioun vun den ëffentleche Finanzen: Dat ass deen heiten Tableau.

(M. Gilles Roth montre un tableau.)

Dat ass de Verlaf vun dem Iwwerschoss vun de Sozialversécherunge vun 2000 bis 2025. A wat gesi mer? Mir gesinn eng Courbe, déi geet permanent erof.

2000, Dir Dammen an Dir Hären, haten déi Sozialversécherunge bei eis en Iwwerschoss vun 2,3 % vun dem Wirtschaftswuesstum. Wann een dat géif haut an Zuelen ëmrechnen, da wieren dat ronn 1,6 bis 1,7 Milliarden Euro pro Joer - pro Joer!

Haut si mer bei 1,1 %. Dat heescht, an 20 Joer si mer bei manner wéi der Hallschent - bei manner wéi der Hallschent! - bei 700 bis 800 Milliounen Euro. An de Problem ass deen, an dat ass de Grondproblem vun eise gesamten ëffentleche Finanzen: Mir rieden déi schéin. Mee mat wat riede mer se schéin? Mat eppes, wat geduecht ass fir eis Sozialversécherungen op Dauer richteg zu Lëtze-

buerg auszeriichten. An dat gëtt eis net nëmme gesot vun der Chambre de Commerce. Dat gëtt eis gesot vun allen aneren Acteuren: vu Bréssel, vu Paräis, vun der OCDE bis zu dem FMI.

An do, Dir Dammen an Dir Hären, läit wierklech d'Kromm an der Heck, well mir beschreiwen eng Situatioun, déi gutt wier, an am Endeffekt cachéiere mer déi richteg Faillen an eise Lëtzebuerger Finanzsystem, well mir cachéieren domadder a riede schéin en Defizit am Zentralstaat - an de Finanzminister huet et gesot - vun 1 Milliard pro Joer. An dat net nëmme dëst Joer - d'nächst Joer, d'iwwernächst Joer. An dat riskéiert, nach riicht esou weiderzegoen.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- Dat Lach, dat gëtt jo elo net gedeckt duerch Iwwerschëss. Dat ass just an der Presentatioun. Mee dat Lach, mat wat gëtt dat gedeckt? Mee mat Schold! A wann déi Schold erëm ausleeft, da maache mer erëm nei Schold. Jo, op Dauer kann dat net riicht ausgoen!

Aus deem Grond, Här Finanzminister, fannen ech et eigentlech net fair an net gerecht vun lech, dass Der virdrun elo während enger hallwer Stonn hei gesot hutt, wéi gutt dass Dir gewiescht wiert a wéi schlecht dass Är Virgänger mat den ëffentleche Finanzen ëmgaange sinn.

Just e puer Saachen. Jo, mir freeën eis och drop, dass d'Finanzplaz propper ass. Ech wëll awer just drun erënneren: Et war ënner enger blo-rouder Regierung, Dir waart deemools Diplomat. Am Joer 2000, Juni 2000, wou den Accord de Feira war, wou nämlech den Échange d'informations op europäeschem Niveau vu Steierdonnéeën an anere Revenuen sollt institutionaliséiert ginn.

Ech hunn awer keen hei an der Chamber héiere vun deene grouse Majoritéitsparteien, déi géint deen Accord gewiescht wieren, wéi d'Madamm Polfer Auseminister war. An Dir waart alleguerte frou, dass eng Clause de réserve dra war, déi et dem Lëtzebuerger Staat erlaabt huet, fir deen Échange d'informations automatique no hannen ze setzen.

Well Dir wësst ganz genee, dass Lëtzebuerg am Joer 2000, an och an deene Joren duerno, weesentlech vun dem Privatbankegeschäft gelieft huet. An déi Reserv, fir do kënnen nach weider dervun ze profitéieren, dat hat een eenzege Grond: dass mer op eiser Finanzplaz konnten déi Transitioun maachen, déi sech herno vun dem Privatbankegeschäft bis hin zu de Fonge konnt ausgläichen.

Zweete Punkt: Dat, wat Der net gesot hutt, dat ass, dass Äre Virgänger, de Luc Frieden, zesumme mat dem deemolege Staatsminister, zesumme mat enger blo-rouder Regierung, dass déi hei eng ganz schwéier Finanzkris a Bankekris hu misse léisen.

2007, ech mengen, du souzt Dir am Verwaltungsrot vun ...

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Nee, an der Oppositioun, Här Roth.

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- 2007 ...

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Nee, an der Oppositioun.

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- ... souz den Här Gramegna, wann ech mech gutt erënneren, am Conseil d'administration vun der Fortis. Jo?! Mee Dir wësst awer ganz genee un éischter Stell, wann do net gehandelt gi wier an enger Nuecht an där deemoleger schwaarz-rouder Regierung, dass dann d'Fortis hops gewiescht wier an dass Dausende Betriber, fir déi d'DP ëmmer agestane war, mam Fanger am Mond do gesiess hätten.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- An et hätten Dausende Leit hir Aarbechtsplaz verluer. Dofir fannen ech et, éierlech gesot, net fair an net gerecht, dass Der sot, Dir hätt eng Situatioun vun ëffentleche Finanzen virfonnt an de Joren 2012/2013, déi katastrofal gewiescht wier!

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- Dir hutt de Leit, Här Finanzminister, am Numm vun der Regierung gesot, Dir géif eng „kopernikanesch Finanzrevolusioun“ maachen. Jo, „kopernikanesch Finanzrevolusioun“. Mee ech soen lech: Wann een dat am Detail kuckt, dann ass Är kopernikanesch Finanzrevolusioun zu engem reegelerchte Rohrkreipier ginn, ...

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- ... well d'Staatschold, déi Dir schéiriet, ass ni esou héich gewiescht wéi elo. Déi Staatschold huet sech ënner Ärer Regie als Finanzminister an absolutten Zuelen an de leschten zéng Joer verduebelt. Déi huet sech carrement verduebelt! A fir dann awer deenen anere Virgänger ze soen, si hätten lech eng desolat Finanzsituatioun hannerlooss, dat, soen ech lech ganz éierlech, fannen ech net fair.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- Ech fannen et virun allem net fair, well Der zousätzlech eigentlech net op dat

agitt ... En ass elo net méi hei ... De Claude Meisch, als deemolege finanzpolitesche Spriecher vun der DP, deen huet 2011/2012 gesot, d'Leit géife mat Steiergranate bombardéiert ginn. Sinn da bei lech déi Steiergranaten entschäerft ginn? Ech géif soen, se si reegelercht geboost ginn! A se riskéieren, d'Leit esou ze erdrécken, dass se um Bockel vun der sozialer Kohäsïoun an um Bockel vun der Mëtelschicht geschwé wäerten explodéieren.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- Well dat, wat Der net sot, Här Finanzminister, dat ass, dass Der permanent dervu profitéiert hutt, a gudden Zäite wéi och a manner gudden Zäiten, dass déi schaffend Leit alljoers 400 bis 500 Milliounen - dat ass eng hallef Milliard - méi Steieren u Loun a Gehalt bezuelen.

Da kënnt nach zousätzlech, niewent der TVA, déi se bezuelen am Konsum, och e Plus vu 50 Milliounen alljoeers derbäi um Niveau vu der Solidaritéitssteuer. Dat heescht am Kloertext: D'Leit bezuelen ëmmer méi Steieren, d'Leit ginn ëmmer méi belascht an trotzdeem deckt Der net den Defizit vun onse staatleche Finanzen. Do ass also keng Perspektiv do, contrairement zu deem, wat Der gesot hutt um Niveau vum Horizont, wéi Der deen opzeechent.

Wat dat awer deen eenzelne Bierger - well et ass jo dat, wat en interesséiert - belascht?! Ech ginn lech e kuerzt Beispill. Eng Persoun, déi 4.000 Euro brutto Loun oder Pensioun de Mount huet ... Dat ass eng appreciabel Pai. Et ass net déi héchste Pai, mee et si vill Leit, déi an deene Paragen do mat de Suen de Mount mussen eens ginn. Dat si 50.000 Euro, wann een dat esou grosso modo als Joeresgehalt oprechent.

Wësst Der, wat déi Persoun oder dee Pensionnaire duerch den Index, deen den 1. Oktober dëst Joer erfall ass, pro Joer bäikritt - ech betoune „pro Joer“? Dat sinn 1.250 Euro, 1.250 Euro. Wësst Der, wat se mat Äre Steieren, déi Der jo esou als super presentéiert, dann nach um Enn vum Joer vun deenen 1.250 Euro Rescht hunn? Genau 650 Euro netto an der Keess. 650 Euro!

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, déi 650 Euro, wësst Der, wat dat ass? Dat geet emol net duer, fir de Plus un dem Bensinn ze bezuelen, deen eng Persoun brauch, wa se 20.000 Kilometer d'Joer firt mat engem Auto, dee sechs Liter Bensinn oder Diesel brauch. Dat heescht, dat ass déi super Steierreform, déi Dir gemaach hutt: D'Leit kréien 1.250 Euro bäi, si behalen der 650. An dat geet eleng an de Konsum vun dem Bensinn oder vun dem Diesel fir an den Auto.

Wat do nach net mat aberechent ass, wat een awer muss a Consideratioun huelen, dat ass zum Beispill d'Hëtzes. Do gëtt gesot: „Ma da kënne se jo allegueren op Elektresch goen.“ Wësst Der, dass hei am Land 144.000 Stéit vun 265.000 mat Mazout oder mat Gas hëtzen. Aleng eng Mazoutsheizung, déi mat 2.100 Liter Brennes d'Joer gespeist gëtt - also, dat ass net dat gréissten Haus -, fir déi ass dat e Mehrpreis um Niveau vum Hëtzes eleng vun 867 Euro. 867 Euro! Dat heescht, dat ass alles net ofgedeckt.

Den zweete Punkt ass deen: Een, dee mat Gas heizt, dee krut vun engem grouse Liwwerant aus dem Süde matgedeelt, dass ab dem 1. Januar 2022 all Stot do plus 90 Euro méi Hëtzes muss bezuelen.

An et ass dat, wat mer bei lech kritiséieren: Dir riet hei Är Finanz gäre schéin, d'Leit ginn ëmmer méi belascht a se hunn de facto manner Sue fir hiren deegleche Liewensoflaf finanziell ze begleeden. Do maache mer lech de Reproche. Ech fannen et och net fair an och net gerecht, dass Der net dorobber, op de Bilan och vun deenen anere Finanzministere virun lech, agaange sidd.

Ënner successive Regierungen war 1990 - wa mer vu Vergaangenheitsbewältigung schwätzen - eng grouse Steierreform, déi d'Leit entlaascht huet. 2001/2002, iwwregens mat Ärer Partei, ...

(Interruption)

... ass de Spëtzeosteiersaz bis op 38 % erofgesat ginn. A souguer am Ausklang vun der Banken- a Finanzkris an de Joren 2009/2010 - doru kënnt Der lech allegueren erënneren -, dann huet den Här Juncker mat der deemoleger schwaarz-rouder Regierung gesot: „Elo musse mer d'Leit entlaaschten, fir dass se méi Kafkraaft kréien.“

De Problem an d'Resultat vun deem - Ärer verfeeltener Steierpolitik op deem Punkt -, contrairement zu deene Versprieche, déi Der gemaach hutt, dat ass, dass vill Leit hei am Land d'Enner um Enn vum Mount net méi zesummekréien. An ech soen lech ganz éierlech: D'Enner vum Mount si bei ville schonn ëm de 15. vum Mount!

Fir dat ze verdäitlechen, gëtt et eigentlech e ganz gudden Avis vun der IDEA. Dat ass eng Fondatioun. Déi huet och en Avis zum Staatsbudget geschriwwen. En ass net extreem déck, mee e liest sech gutt.

Kuckt emol eng Kéier, wat do vu Statistiken drasteet, wat dat heescht, „Enner um Enn vum Mount

zesummenezekréien“. Abee, eng elengsteeënd Persoun: 27 % - 27 %! - hei am Land kréien als elengsteeënd Persoun, dat kann e Jonggesell sinn, dat kann awer och e Pensionéierte sinn, d'Enner um Enn vum Mount net méi zesummen. An deem räiche Lëtzebuerg, wou et allen esou gutt geet, wéi Der sot!

An deem räiche Lëtzebuerg! En Adulte, dat heescht, eng Persoun mat engem Kand: 33 % ginn hei un, si géifen d'Enner um Enn vum Mount net méi zesummekréien. Dat ass een op dräi!

An et ass net verwonnerlech, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dass grad elo d'Deputéiert a ganz vill Leit hei am Land Courier krute vun engem Collectif monoparental, déi allegueren déi dote Problemer opgeléscht hunn. Et ass dach net normal, dass een hei seet, wéi gutt dass ee wier, wéi gutt dass d'Staatsfinanze wieren, an een op dräi vu Monoparentallen kritt um Enn vum Mount seng Enner net méi zesummen! Et kann een awer net alles schéirieden!

An et ass nach méi dramatesch, wann et en Adulte ass mat méi Kanner! Wësst Der, wat do den Taux ass, wou d'Leit deklaréieren, dass se d'Enner um Enn vum Mount net méi zesummekréien? 58,7 %! Dat sinn der bal zwee op dräi, déi méi Kanner à charge hunn, déi d'Enner um Enn vum Mount net méi zesummekréien!

Da kann een natierlech de Leit ganz grouss makroekonomesch Theorien hei halen, wéi gutt dass ee sech zu Bréissel verkaaft hätt, wéi gutt dass een d'Finanzplaz verkaaft huet. Mee dat, wat d'Leit interesséiert, dat ass dat heiten! An dat ass en Deel vun Ärer verpasstener Finanzpolitik, wou ech dat virdrun ugeschnidden hunn. An et ass och do, wou mer net verstinn!

Mir verstinn a mir hunn dat begréisst, dass d'Kannergeld retroaktiv indexéiert ass. Den Här Spautz huet awer an der leschter Woch eng Heure d'actualité gemaach, wou e grad op deen dote Punkt agaangen ass, wann et Leit sinn, déi méi Kanner hunn, jo, da kann een net einfach soen: „Dir kritt nach ëmmer dat selwecht. Dat drëtt oder dat véiert Kand kritt nach ëmmer dat selwecht Kannergeld.“ Mee déi brauchen einfach méi!

Déi mussen an enger anerer Wunneng sinn, déi mussen en aneren Auto hunn, wa se iwwerhaupt drun denken, eng Kéier vläicht am Joer eng Woch am Summer an d'Vakanz ze goen. Déi kënnen net zu véier, fënnef an engem Zëmmer do hausen!

(Interruption)

Also, jo, Dir kënnt de Kapp rëselen, mee dat sinn déi reell Problemer, déi d'Leit hei am Land de Moment hunn an deene mir als Politiker insgesamt mussen entgéintwierken.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- An et ass net fir näischt, dass grad d'Salariatskummer richtegerweis seet an engem gudden Avis, dee se geschriwwen huet: « Les familles monoparentales ne sont pas assez soutenues par le Gouvernement luxembourgeois. » Aus deem Grond soe mer: Zousätzlech zu den Diskussiounen an Interpellatiounen, déi de Paul Galles am Numm vun der CSV ugereegt hat, wäerte mir als CSV och eng Interpellatioun deposéieren am Ufank vun dem nächste Joer iwwert d'Situatioun vun de Monoparentallen hei an dem Land.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- An deem Punkt, Här Finanzminister, well dat hutt Der net an Ärem Bilan gesot, fannen ech et total inakzeptabel, dass en Haaptwalversprieche, besonnesch dat vis-à-vis vun de Monoparentallen, net ëmgesat gëtt. Et kann een net dräi Haaptwalversprieche an engem Koalitiounsaccord unhalen!

Wat war dat?

100 Euro méi Mindestgeld. D'Sozialisten hunn dat direkt gecashé. Déi ware méi schlau.

Zweetens ...

(Interruption)

Jo, et war awer esou.

Zweetens dann, d'Legaliséierung vum Cannabis. Den Här Schneider ass net méi do. Et ass och gutt, wann dat net kënnt.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- An dat Drëtt, dat war ganz einfach: Ob bestuet, gepacst, gekummert, jiddweree kritt bei eis déi selwecht Steierklass a kee wäert dobäi verléieren. Mir hunn emol net en Avant-projet gesinn! A wa mer lech gefrot hunn: „Da leet eis ... sot eis ... Wat kascht dat do?“, dass mer dat och kënne mat aschätzen. Dat hu mer bis haut net gesinn. Och dat, Här Finanzminister, mit Verlaub, gehéiert zu Ärem Bilan.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- An déi Leit, déi besonnesch do drënner leiden, dat ass déi breet Mëttelschicht, well Der et net fäerdegruecht hutt,

d'Steiertabell inflatiounszeberengegen. Dat hutt Der net gemaach. An doduerch kommen déi héich zousätzlech Steieren bei deem Beispill, wat ech virdu gesot hunn.

Dir hutt och eppes net gemaach, wat mer 2017 hei op der Chambertribün am Numm vun der CSV gefuerdert haten. Dat war - Dir hutt dat eigentlech e bëssen esou lächerlech ofgewimmelt -, wéi mer gesot hunn, mir hätte gären, dass de Montant vun dem Agangssteiersaz ... Dat ass dee Montant, ab deem een iwwerhaapt Steieren zu Lëtzebuerg beziit. Dee steet schonn zënter Joren, Joerzéngte bei 11.600 oder 11.250 Euro (veuillez lire: 11.265 Euro). En ass ëmgeännert ginn, wéi vu Lëtzebuerger Frang an Euroen huet missen ëmgewandelt ginn. Dunn hutt Der gesot: Mee do profitéiert jiddwereen dervun.

Ma mir haten lech als Géigepropos gemaach deemools, an dozou sti mer: Majo, wa jiddwereen, besonnesch och Spëtzeverdénger, dovunner profitéiert, wat awer an engem Steiersystem normal ass, well dee fänkt jo och ënnen un, mee da setzt uewen eng Tranche derbäi! Dat heescht, dat, wat en ënne kritt, dat setzt en uewen ... - en huet jo och dann déi breet Schëlleren -, dat gëtt e bäi.

Déi, déi awer getraff sinn hei, Här Finanzminister, Dir Dammen an Dir Hären, duerch déi Neterhéijung vun dem Steieragangsmontant, wësst Der, wien dat ass? Dat ass de Mindestlounbezéier! Well et ass dach net normal, dass mir hei - an dat fanne mer richteg - ëm 100 Euro, dann hu mer d'lescht Joer den 1. Januar nach eng Kéier ëm 3,8 % ... iwwregens mat der Zoustëmmung vun der CSV ohne wenn und aber.

A mir, d'CSV, als Chrëschtlech-Sozial Vollekspartei wäerten och an Zukunft all Erhéijung vum Mindestloun ëmmer matstëmmen. Mee et kann awer net sinn, dass mer de Leit brutto um Mindestloun eppes bäiginn, da fale se ënnert d'Steiertranchen an da leie se herno also, wann d'Steiere sech bis applizéieren, noweislech 25 Euro ënnert der Aarmutsgrenz!

Dat ka jo net sinn! Et ass eng Persoun, déi geet schaffen ... Mir soen: „Mir hunn den héchste Mindestloun an der ganzer Europäescher Unioun.“ Wann awer d'Steiere kommen, da lieft déi Persoun hei ënnert der Aarmutsgrenz: 40 Stonnen d'Woch, 173 Stonnen de Mount schaffen, net vill därfe krank ze ginn, well soss kritt se gären an deene Branchen, wou se schafft, de Sak. Et sinn net nëmmen déi 25 Euro vis-à-vis vun der Aarmutsgrenz, mee et ass virun allem - an doduerch kommen déi Zuelen, déi ech lech virdu genannt hunn - 200 Euro ënnert dem Niveau de vie, wou een dezent hei am Land ka wunnen. 200 Euro!

Wat dat alles bedéngt, spillt och um Niveau vun de Pensionnairen. Kuckt eng Persoun, déi 40 Joer geschafft huet, 40 Joer abezueelt huet. Dat ass e laangen Dag. Wann déi mat 65 Joer hir Pensioun da kritt, da läit se automatesch duerch den Alter bedéngt an der Steierklass 1A. Wësst Der, wat déi da vun Nettopensioun huet? 1.893 Euro. 1.893 Euro, fir 40 Joer geschafft a cotiséiert ze hunn! Do laaft der hei am Land net ganz wäit, weeder an der Stad, nach am Éislek, nach soss am ländleche Raum.

1.893 Euro, ech hunn lech gesot virdrun ... D'Leit mieren dat, wa se nëmme kucken, wat se muss bezuele fir ze tanken, wa se emol fir de Weekend just akafe ginn. An da gi se net a Feinkostläden, well soss ass do de groussen Deel schonns drop. Mee och no deene Leit, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, muss mer kucken.

Wësst Der, wat den Aarmutsisiko an där Kategorie ass? 1.804 Euro. Dat heescht, een, dee 40 Joer geschafft huet, dee mat 65 Joer Recht huet op eng voll Mindestpensioun, deen huet genau 89 Euro méi wéi den Aarmutsisiko an där Kategorie hei am Land. Och dat gehéiert zu Ärem Bilan, Här Finanzminister, well Der net d'Steieren adaptéiert hutt. A wësst Der, wat do de Seuil de référence ass? Och 2.105 Euro. Och dat gehéiert zu Ärem Bilan.

An duerfir, Dir Dammen an Dir Hären, kann een net permanent viru Wale vun Entschäerfen an Entlaaschte vum Mëttelstandsbockel schwätzen. A grad an der Zäit no de Wale ginn d'Leit da richteg gedréckt a se mussen am Mëttelstand richteg bockelen.

An da soen ech lech och riichter aus: Déi Pandemie, dat ass keng Excuse. Well virun der Pandemie, do konnt Dir aus dem Volle schëpfen. Mee do hutt Der a floribus gelieft. Ganz bewusst hutt Der keen Apel fir den Duuscht op d'Säit geluecht. An dat war an eisen Aen ... A mir hunn lech dat ëmmer gesot: d'Madamm Hansen, et ass gesot gi bei État-nationen, et ass gesot gi bei Budgetdiskussionen. Et ass bei all Geleeënheet gesot ginn, dass dat eng Schéiwiederpolitik war. An elo ass dat schéint Bieder lues a lues fort a mir sinn awer beim Bling-Bling bliwwen, an dat ass net gutt.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth** (CSV).- An d'Resultat dovunner, Dir Dammen an Dir Hären, dat ass, dass et fir d'éischt

no dem Zweete Weltkrich eigentlech net méi selbstverständlech ass, dass et de Kanner a Kandskanner vun deene Generatiounen besser geet wéi hiren Elteren a Grousselteren. Dat ass de Moment zu Lëtzebuerg net méi de Fall. An dat bedauere mir zudéist, well och domadder ass e weesentlecht Element vun der sozialer Kohäsion hei zu Lëtzebuerg a Fro gestallt.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth** (CSV).- An dat soen net nëmme mir als CSV, mee dat soen de ganz grouse Gros vun de Vertrieder vun der Zivilgesellschaft. Och dat gehéiert zu Ärem Bilan, och dat gehéiert zu Lëtzebuerg. Mir sinn nëmme staark, wa mer zu Lëtzebuerg zesummenhalen. Mir sinn nëmme staark, wann d'Gesellschaft sech net auserneen dividéiert. A mir sinn nëmme staark, wa jiddwereen dat huet, wat e brauch fir ze liewen.

An duerfir - ech kommen zum Schluss vun dësem Kapitel - hätte mir gären, dass onofhängeg vun enger grousser Steuerreform ... Well déi kritt Der net méi hin an Dir wësst, dass wann Der och Upassunge maacht - dat wäert esou d'Spill vun der Politik sinn ... Well déi, déi Der elo maacht, déi komme jo eigentlech finanziell eréischt richteg ze droen no de Wale vun 2023.

Mir fuerderen als CSV ganz konkret:

Éischstens: Mir hätte gären eng Berengegung, eng nodréiglech Berengegung vun der Steiertabell un d'Inflatioun. Dat hätte mer gären. Dat ass all zéng Joer gemaach ginn, et muss och elo gemaach ginn.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth** (CSV).- Mir hätte gären, dass de Steieragangsmontant géif gehéicht ginn, quitte - an ech stinn do derzou - dass fir Spëtzeverdénger eppes dropgesat gëtt.

A mir hätte virun allem gären - vu dass Der dat Versprechen, dat Haaptversprechen, wat Der besonnesch den Elengerzéier gemaach hutt, net agehalen hutt -, dass déi Steierbelaaschtung vun de Monoparentallen an der Steierklass 1A a vun de Witwer a vun de Witwen entlaascht gëtt. An dat ass eng mathematesch Formel an engem Artikel vun onsem Steiergesetz.

A mir hätte gären zousätzlech, dass den Iwwergang, wou ee vun der Steierklass 2 an d'Steierklass 1A fält, vun dräi op fënnef Joer eropgesat gëtt.

Dat sinn dräi konkret punktuell Fuerderungen an dat ass net technesch schwéier, fir dat do ze bewerkstellegen.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth** (CSV).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, als CSV interesséiert eis eigentlech d'Verpackung vum Budget relativ wéineg. Mir brauche keng Verpackunge vu Budgeten. E Budget ass kee Liter Mëllech, well wann een deen nëmme verpaakt a Promotioun derfir mécht, da risquéiert e séier zu Brach ze ginn.

(*Brouhaha*)

Mir hätten eigentlech gären - Spaass beisäit -, dass ee sech manner ëm Makroökonomie bekëmmert, mee ëm konkret a mikroreal Politik vun den eenzelen Bierger am Land. An dee „mikro“, dat soll de Mikro vum Terrain sinn an net de Mikro vun dichtegelagerten Pressekonferenzen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, e Wuert zu der Croissance, zu dem Wuesstum. Dat ass eppes, woumat all Partei hei am Parlament sech muss, mengen ech, ausenanersetzen a sech och do muss positionéieren.

Als CSV, soen ech ganz kloer, sti mir zum Wuesstum. Mir stinn zu engem quantitative Wuesstum. Firwat? Mee well ouni Wuesstum de ganze Modell Lëtzebuerg, d'Hamsterrad, wou ech lech virdu gesot hunn, dat dréint dann net méi. Mir mussen also Wuesstum hunn.

Dat, wat mir awer nuancéiert kucken, Dir Dammen an Dir Hären, dat ass, dass mer dee quantitative Wuesstum, dee mer mussen hunn, fir dass dat Sozialt, fir dass d'Steieren dréinen, mussen an e qualitativt Wuelbefanne vun de Leit investéieren.

D'Madamm Hansen huet des Ëftere gesot, wat dat bei de Leit bedeit, an de Serge Wilmes, zesumme mat dem Françoise Hetto-Gaasch, huet ganz bewusst d'Wuelbefanne vun de Kanner a vun de Jugendlechen an enger ganz gudder an interessanter Interpellatioun viru 14 Deeg hei an der Chamber duergeluecht. Well mir mussen eng Politik vum Bien-être fir d'Leit maachen. A besonnesch an der Pandemie, Dir Dammen an Dir Hären, zielt dat fir déi Jonk a fir eis Kanner, mee zielt och duerno. Déi Jonk an déi Kanner brauchen eng zentral Plaz an der lëtzebuergercher Politikgestaltung. Déi muss hinnen zeguttkommen.

Um Niveau vum Chômage - wa mer bei deem Soziale sinn - ass richteg gesot gi vum Dan Kersch, dem Aarbechtsminister: Mir hunn e Chômagetaux vu 5,5 %. Dat, wat sech awer an enger Aktualitéitsstonn vum Här Spautz erausgestallt huet, ass dass

vun deene Laangzäitchômeuren net vill geschwat gëtt. Dat ass awer e Leed fir jiddwereen, deen do dran ass. A bei de Laangzäitchômeuren ass de Problem deen, dass d'Hallschent vun deene keng gutt Qualifikatioun huet, keng gutt Diplomer. An déi aner Hallschent huet gutt Diplomer, mee si sinn awer méi wéi zwielef Méint ouni Schaff. Dat ass en Drama fir jiddwereen, deen dovunner concernéiert ass.

Duerfir si mir als CSV der Meinung, dass ee muss op zwee Niveauen agéieren. Dat Éischt ass deen, dass een d'Leit muss forméieren, dass ee se muss gutt ausbilden. Mee dat anert, wat ech soen, heescht awer och, dass mer Betriber mussen hunn, déi och no der Kris kënnen fonctionéieren, dass se Leit, ouni deenen héchsten Diplomer gerecht ze ginn, kënnen weider beschäftegen. Duerfir gesi mer dat als reegelrechten Drama, dass eng ganz Rei vu Betriber, sief dat zum Beispill am Horeca-Beräich, sief dat an dem Event-Beräich, de Moment wierklech nach ëmmer ëm hir Existenzen an der Kris ze kämpfen hunn.

Mir sinn och der Meinung, dass eis Wirtschaft net eleng ka vun der Finanzplaz liewen. Richteg ass, dass d'Finanzplaz 75 % vun der Kierperschaftsteier bréngt. D'Finanzplaz finanzéiert 75 % vun de gesamte Steieren, déi d'Betriber zu Lëtzebuerg oflieweren.

Mee mir mussen awer zousätzlech zu der Finanzplaz och Betriber hunn - och wa se net Milliounen, Milliounen, Milliounen u Steiere bezuelen -, déi Leit a Beschäftegung halen, an duerfir muss mer déi Diversifikatioun hunn. An deem muss een och bei engem Neistart, deen Der virdrun ugeschwat hutt - den Neistart no der Pandemie -, Rechnung droen. Am Januar wäerten den Här Wiseler an den Här Mosar eng deementspriedend Interpellatioun hei virbréngen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech hu virdu gesot: Et ass e Budget vum politesche Stëllstand. Et ass e Budget, deen eigentlech net deene reegelrechten Erausforderunge vun eiem Land Rechnung dréit. An ech si frou, dass gëschter de Budgetsrapporter, den Dan Biancalana, deem ech felicitéiere fir säi schrëftlechen a mëndleche Bericht, déi Erausforderunge skizzéiert huet. A mir hunn do eigentlech zum groussen Deel Deckungsgläicheit. Mir hunn e Problem am Logement. Mir mussen um Niveau vum Klimaschutz agéieren. Mir mussen un der Digitalisatioun an un der Zukunftfäegkeet vum Land schaffen. Mir mussen d'Qualifikatioun an d'Zukunftsfäegkeet vun de Leit assuréieren a mir mussen och d'Sécherheet am Land assuréieren.

Zu dem Logement: Hei gëtt zënter Jore verträischt a gepléischtert. Et gëtt versprach, Dir Dammen an Dir Hären - an dësem Budget iwwregens och -, mee just gebaut gëtt net esou séier oder zumindest bei Wäitem net genuch. Et ass dee Moment e politesche Stëllstand, mee et ass och e faktesche Stëllstand. An hei soe mir ganz kloer: Net just de Budget muss rullen, mee och de Bagger muss kloer an dichteg rullen an dierf net am Verwaltungsdschungel vu Blo-Rout-Gréng ënnergoen.

An hei och e Paradebeispill vu blo-rout-grénger Ukënnegungspolitik: De Staatsminister Bettel huet een Dag, ier Dir Äre Budget virgestallt hutt, hei op dëser Tribün gesot, bis 2025 sollen déi ëffentlech Baudräier hei am Land 8.200 zousätzlech Wunnengen, Logementer bauen. Wësst Der wéi vill dass déi ëffentlech Baudräier an deene leschten aacht Joer ënner Blo-Rout-Gréng gebaut hunn? D'SNHBM, mat allen Efforten, déi och ze luewe si vun där Gesellschaft: genau 1.048 op aacht Joer. Dat sinn 131 Wunnengen pro Joer.

De Fonds du logement, och mat allen Efforten, déi do gemaach ginn - vun 2013 bis 2020: 733. Dat sinn der an der Moyenne 92. Elo musst Der mer awer erklären, Här Finanzminister, respektiv den Här Premierminister, wéi et méiglech ass, an deenen nächste véier Joer, opgrond vun deenen dote Resultater wëllen 2.000 Wunnenge pro Joer ze bauen. An da musst Der mer erklären, Här Finanzminister, wéi Der dat wëllt mat 300 Milliounen Euro, déi an Ärem Budget dofir virgesi sinn, fir 2.000 Wunnengen ze bauen, realiséieren.

(*M. Mars Di Bartolomeo prend la présidence.*)

Mir hu virun engem knappe Mount hei op dëser Plaz e Projet gestëmmt, „Wëltgebond“ heescht en, vum Fonds du logement, an enger Gemeng, déi ech nawell kennen an déi bekannt gi war duerch eng Schnéikanoun. Jo.

(*Hilarité*)

Wësst Der wéi vill dass mer do gestëmmt hunn als Enveloppe budgétaire? 83 Milliounen Euro fir 162 Wunnengen. Mee wéi wëllt Der da mat deenen 300 Milliounen Euro pro Joer 2.000 Wunnenge bauen? Dat geet guer net! Wann ech dat héichrechnen, dann sinn dat 500.000 Euro pro Wunneng. Dat heescht, Dir setzt e Montant an de Budget, wou de Staatsminister seet, et ginn 2.000 Wunnenge pro Joer gebaut. Dee Montant geet emol net duer fir 600 Wunnengen, dat heescht manner wéi een Drëttel ze bauen!

An da muss ech lech ganz éierlech soen: Dat do ass jo reng Ukënnegungspolitik, déi, wann ee se norechent, iwwerhaapt kee Kapp a kee Fouss huet. Dat ass verpasste Logementspolitik Blo-Rout-Gréng no aacht Joer: Mir maachen alles anescht, mir maachen alles besser. Dat heiten ass d'Resultat op engem vun deene weesentlechste Punkten, wou de Moment de Lëtzebuerger a ganz ville Lëtzebuerger Familien de Schong richteg dréckt.

An duerfir am Schnelltempo nach eng Kéier déi Proposen, déi de Marc Lies, eise wunnengsbau-politesche Spriecher an enger Interpellatioun des Ëftere schonns virbruecht huet: Jo, mir soe Jo zum Schléisse vu Baulücken. Et sinn nach 2.800 Hektar an de Perimeteren. Mee frot emol eng Kéier hei d'Député-mairë vun där dote Säit, d'Buergermeeschteren an d'Schäffe vun där dote Säit. Wann een en Terrain, deen an engem Bauperimeter läit, Dir Dammen an Dir Hären, net wëllt verkafen an net wëllt drop bauen, kënn Dir en net op de Kapp schloen, fir dass en et mécht. Dat geet einfach net!

(*Interruption par M. Claude Haagen*)

Jo, do muss ee kucken, wat fir ...

(*Hilarité*)

■ **Une voix.**- A!

■ **M. Claude Haagen** (LSAP).- Dat kann een dann zum Beispill maachen.

■ **M. Gilles Roth** (CSV).- Dat kann ee maachen. Mee ech soen lech, och zu Dikrech ass net all Terrain, dee bebaut ass.

(*Brouhaha*)

Duerfir plädéiere mir zousätzlech zu 15.000 % B6 - wou d'Leit och déck rose sinn driwwer, soen ech lech awer och - dofir, dass et e punktuellt Opmaache vun de Bauperimetre gëtt, dee sech der Gegebenheet vun der Landesplanung an och vun den eenzelne Gemengen upasst. Et ass kloer, dass een en Duerf net ka verdeubelen. Mee et muss awer méiglech sinn an enger Uertschaft vun enger gewässer Envergure, dat eent oder anert klengt Lotissement drunzedocken.

Mir wëllen och, dass méi an d'Héicht gebaut gëtt a manner an d'Breet. Et ass och dat, wat d'Chambre d'Agriculture an engem ganz gudden Avis ginn huet iwwert d'Grundsteuer. Dat ass nozeliesen, wat déi och matdroen. Da muss virun allem zesumme mat de Privatinvestisseure geschafft ginn. Et kann net sinn, dass e Fonds du logement an eng SNHBM soen: Mir maachen elo eist. Si exercéieren zum Deel och nach Virkafsrechter - dat ass jo hiert gutt Recht -, mee si ginn dann net eens mat de Privatinvestisseuren, wa se hir Strooss drun uschléissen. Da gëtt do ee Joer, zwee Joer driwwer diskutéiert, woubäi jiddwer Buergermeeschter heibanne weess, dass, wann een ee Lotissement un dat anert uschléisst, deen, deen déi éischt Infrastruktur realiséiert, zumindest deelweis muss dofir entschiedegt ginn.

An da soen ech ganz éierlech, da kann een net als ëffentleche Baudräier kommen a soen: „Mir sinn elo Fonds du logement an da bezuele mir deenen aneren näischt, mee mir fueren einfach iwwer Är Infrastruktur. Déi hutt Dir zwar bezueelt, mee dat ass dann eeben esou.“

Mir sinn och der Meinung, dass de Staat net zousätzlech sollt droenschloe bei deene ohnehin schonns héije Wunnengsbaupräisser. An duerfir si mer der Meinung, dass den TVA-Fräibetrag vu 50.000 op 100.000 Euro sollt an d'Luucht goen an dass och de bëllegen Akt vun 20.000 op 50.000 Euro an d'Luucht sollt gesat ginn.

Elo sot Dir: „Dat kascht alles.“ Jo, dat kascht alles, mee dat sinn awer déi konkret Problemer vun de Leit. An da muss ee manner Bling-Bling maachen, mee da muss ee sech hei an der Politikgestaltung dorobber fokusséieren.

Mir soen och ganz kloer, dass mer zur Spekulation stinn, zu enger Spekulationssteuer, déi intelligent gestréckt ass, a mir hunn och eng Propos gemaach, wou mer gesot hunn: Wann een en Haus oder en Appartement verkeeft an et kritt een do eng déck Plus-value, da sollt net de reduziéierte Steiersaz vun 20 %, mee den normale Steiersaz vu 40 % spillen. Wann een dat Haus oder dat Appartement net méi laang wéi fënnef Joer hält, da muss een do den normale Steiersaz bezuelen. Well et kann net sinn, soen ech ganz éierlech, dass déi, déi géint Loun a Gehalt schaffen an do loosse mer soe 50.000, 60.000 Euro verdéngen iwwert d'Joer, 40 % dorober bezuelen an een, deen 100.000, 200.000 Euro Plus-value casht, wann en en Appartement dräi oder véier Joer hat, nëmmen 20 % op der Plus-value muss bezuelen. Dat ass och en normalen Ausgleich zwëschent Besteuerung vu Kapital a Loun.

Bei der grousser Erausforderung Klima, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, gi mer dem Finanzminister Recht: Et geet net just ëm Klimaschutz, ëm Klimawandel, mee et geet virun allem och ëm d'Léisung vun enger Klimakris. Fir eis ass déi Klimakris awer ze léise mat manner Verbueter a mat manner Ideologie.

Mir sinn der Meenung, dass een do praktesch, prag-matesch a virun allem meerheetsfäeg Léisunge muss op den Dësch leeën, Léisunge fir d'Leit a Léisungen och fir d'Betriber. Duerfir wëlle mir keng falsch Verbueuer, mir wëllen och kee falsche Verzicht, mee éischter Iwwerzeegungsaarbecht an och Incentiven, well et ass an eisen Aen hei kontraproduktiv, fir eleng mat dem moralesche Fanger ron-derëm ze fuchtelen.

Duerfir hu mir och ganz kloer Jo gesot zu enger CO₂-Steier, mee d'Leit mussen déi och kënne bezuelen. Duerfir war eis Proposition, fir d'CO₂-Steier mat an dem Indexkuerf ze berücksichtegen.

Et goufen och Propositione gemaach vun der Madamm Hansen, vun dem Claude Wiseler a vun dem Paul Galles, fir ze kucken, de Leit e Klimageld ze ginn, wéi dat an der Schwäiz ... oder e Chèque climat, wéi de Claude Wiseler dat genannt hat, dem Beispill vu Frankräich. An dann hu mer virun allem, an dorop poche mer, kee Problem, déi Suen, déi als Investissementer virgesi sinn an dem Staatsbudget, sief dat dëst Joer - et geet bal bis op eng Milliard - oder an dem PNEC, bis 1,8 Milliarden Euro, ...

Mir hu kee Problem domadder, mee mir hätte gärén, dass déi budgetär Mëttelen, déi dofir virgesi sinn, déi jo enorm sinn, och an aller Transparenz op-gelëscht sinn. Dat fannt Der eigentlech an all Avis vun der Handelskummer iwwert d'Chambre des Mé-tiers bis zu der Chambre des Salariés. Well - an dat ass och wichteg - wann esou vill Suen investéiert ginn, dann ass et net nëmmen d'Recht vun der Lëtzebuerger Politik, mee et ass d'Recht vun de Bierger, am Generellen ze wëssen, wat domadder geschitt, wat fir eng Projete finanziéiert ginn a wat d'Energiebilanz vun deene Projeten ass an dat aus zwee ganz bestëmmte Grënn. Deen ee Grond ass dee vum sougenannte Greenwashing. Dat heescht, déi Leit, déi sech wierklech wëllen an d'Klimaneutralitéit mat investéieren, däräfen net verprellt ginn doduerch, dass gesot gëtt: Ma et gi jo esou vill Suen doran investéiert, dann ass Är Klimaséil berouegt.

Op där anerer Säit, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, därfe mer awer och net Waasser op d'Mille vun deene schëdden, déi soen: Ma ech ka mer dat Klima, déi Klimapolitik, all déi Laaschten, déi doduerch op mech zoukommen, CO₂, aner Präis-ser, déi verdeiert ginn, net leeschten. Wa mer déi wëlle mat an d'Boot huelen - a mir muss se mat an d'Boot huelen a mir wëllen, dass se mat an d'Boot geholl ginn -, da muss een déi Transparenz um Ni-veau vun de Kreditter, déi fir de Klima virgesi sinn, spille loossen.

Mir stinn och - an ech soen dat ganz kloer, well et gëtt jo ëmmer gefrot, wéi dann d'CSV-Positioun zum Klima ass - ganz kloer zu deenen Ziler, déi ge-sat goufen um Niveau vun der Reduktioun vun den Zäregasemissiounen. Dat si 55 % par rapport zu 2005, wat muss agespuert gi bis d'Joer 2030. Do sti mer derzou. Mir stinn och ganz kloer - ech soen dat och eng kéier - zu deenen ambitiësen Ziler, déi dat bedeit fir de Bau. Do muss bis 2030 nach 64 % manner Zäregasemissiounen kommen. Mir stinn der-zou. Mir stinn och derzou, dass et 52 % manner Zäregasemissiounen muss sinn an der Industrie, um Bau an och 50 % um Niveau vum Transport. Dat si méi grouss Efforten, déi verlaangt gi vun den eenzelne Secteuren, wéi dat an allen aneren No-peschlänner de Fall ass.

Do wou mir eng méi nuancéiert Positioun hunn, dat ass déi, fir net nëmme mam decken Hummer drop-zeschoen, mee fir d'Leit mat an dat Klimaboot ze huelen an d'Entreprises als Partner ze kucken. Ech betounen: „als Partner ze kucken“.

Mir soe Jo zu der Elektrifizéierung. Et gëtt eis ge-sot, dass dat erlaabt, ronn 70 % vun den Zäregas-emissionen erofzefueren: 70 %! Duerfir fanne mir, dass ee muss driwwer diskutéieren, mat wat fir enge Weeër een de Stroumpriis attraktiv hält, dass ee muss driwwer diskutéieren, fir den Entreprisé méi grouss Amortissementer ze ginn, dat heescht Ofnotzungsméiglechkeeten, wa se elektrifizéieren an a manner staark Zäregasemissionsproduktiounen investéieren. Mir mussen duerfir och steierlech Ureizer ginn, zum Beispill iwwer eng Steierbonifika-tioun. Mir mussen och kënne driwwer diskutéie-ren, fir de Betriber Subventionen ze ginn, souwäit dat vu Bréissel méiglech ass, fir dass, wa se hire Produktionsprozess ëmstellen, se nach ëmmer konkurrenzfäeg bleiwen. Dat ass wichteg, well e classescht Beispill, wat ëmmer geholl gëtt, dat ass d'Brout. D'Brout: Wann een do de Produktionspro-zess ëmshift, gëtt gesot, dass dat ongeféier 2,2-mol méi deier ass. Mee wann ech dat maachen, wann ech soen, dass e Betrib - an ech hätt dat jo gärén - soll op déi Produktionsweis iwwergoen, si mir der Meenung, dass de Staat, an dat ass jo d'All-gemengheet, dann och muss seng Responsabilitéit iwwerhuelen, fir dat mat ze begleeden.

Mir gesinn och de Klimawandel als eng Chance - ech soen dat ganz kloer - an dat op méi Punkten: Mir gesinn et als eng Chance, fir de Bau méi ëm-weltfrëndlech ze gestalten - an dat net nëmmen, fir de Bau méi ëmweltfrëndlech ze gestalten. Domat si jo eng ganz Rei vun Debouchéen um Niveau vun

Aarbechtsplaze virgesinn. Dat ass fir eis och eng Chance - ech maachen do erëm eng kéier de Bou-zréck - fir déi Leit, déi an dem Laangzäitchômage sinn. Ma mir mussen deenen déi Qualifikatiounen ginn, dass se zum Beispill eng Ëmshiftung kënne maache vun hire Kenntnisser, déi se bis elo haten, fir dann och op deem Niveau kënne ze schaffen, well et ass schwéier, an deenen Techniken ze schaffen.

Zum Beispill an der Mobilitéit: Och an der Mobilitéit heescht et, intelligent virgoen. Dat geet vum Inge-nieur bis zum Aarbechter, dee sech an der Mobili-téit investéiert. Dat zielt och fir d'Fuerschung. Mir hunn d'Käpp, déi dämpfen op dem Belval. Mee och do sinn dat nei Debouchéen, fir zum Beispill um Ni-veau vun de Klimatechniken kënne weiderzeschaf-fen.

Da soe mer och ganz kloer - Dir hätt jo gär kloer Po-sitiounen a kloer Prioritéite vun der CSV, hei sinn der -, dass mer wëllen, dass gekuckt, gëtt beim Staat Efforten ze maachen, fir esouwäit wéi méig-lech d'Klimaneutralitéit hinze kréien. Op d'Transpa-renz sinn ech schonn agaangen.

Mir stinn och zu engem Ausbau vum ëffentlechen Transport. Dat beinhalt och den Tram an d'Bunn an do soe mer awer och grad esou kloer: Et kann een net soen: Ma mir maachen elo den Tram an d'Bunn. Da muss een och als Corollaire huelen, fir dass dat séier geet um Niveau vun den administrative Proze-duren, dass dat och begleedend matgeholl gëtt.

A grad esou kloer soe mer: Mir hätte gärén, dass In-vestitioun a Fuerschung ass.

An dee leschte Punkt: eng Loi Rau fir de Klima. Wat heescht dat? Déi, ech soen, net méi esou Jonk an der Chamber wëssen nach, wat d'Loi Rau war. D'Loi Rau ass genannt ginn no engem fréieren Depu-téierte vun der CSV. Et war eigentlech fir d'Lëtze-buerger ze encouragéieren, fir a Fongen ze inves-téieren, wou Lëtzebuerger Entreprisé mat ënner-stëtzt goufen. Dat war laang gutt gaangen. D'Leit krute vun de Steieren en Abatement, bis dass Bréissel gesot huet: „E, elo musst Der awer kucken, dass et net nëmme fir d'Lëtzebuerger zielt, well soss ass et eng Diskriminatioun. Da musst Der dat ausweiden.“

Mee näischt verhënnert an eisen Aen, dass een zum Beispill, wa Leit géifen a Fongen investéieren - de Finanzminister huet virdrun e Fong genannt, deen opgeluecht géif gi fir d'Boergeld, fir dass keng negativ Zënse misste bezuelt ginn -, dass een dat studéiert um Niveau vun der Wirtschaft, um Niveau vun de Finanzen, dass ee géif esou ee Fong oder d'Ramegerüst fir esou Fonge schafen, wou d'Leit dann en Abatement kéinte kréien, wa se en Deel vun hire Suen - well Zënse kréie se net méi ganz vill - an esou e Fong investéieren.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, et geet virun, ech si bal 49 Minutten amgaangen. Ee Punkt awer nach zu engem wichtige Sujet, dee fréier net weider thematiséiert gouf hei an der Chamber: Dat ass dee vun der Digitalisatioun. Ech mengen, grad no der Pandemie ass et e Sujet, ëm dee keng Partei hei an der Chamber derlaanscht kënnt.

Ech sinn eigentlech frou, dass déi fréier Vize-presidentin vun der EU-Kommissioun, d'Viviane Reding, zesumme mat dem Diane Aدهم dee Punkt hei ëmmer thematiséiert huet, well dat ass wees-entlech fir d'Zukunftsfäegkeet vun eise Land an dat ass net nëmme fir abstrus Informatik. Mir hätten och duerfir net gare méiglechst vill flott La-belen, mee mir hätte gare konkreet Projeten, déi d'Leit am Land an hirem sozialen Zesummeliewe weiderbréngen.

Mir brauchen eng Digitalisatioun, net nëmme fir déi Jonk: Mir brauchen eng Digitalisatioun fir all d'Leit hei an dem Land an et muss een net diploméierten Informatiker sinn, fir kënne mat deene Mëttelen ëmzegoen. Dat ass fir eis déi weesentlech Eraus-fuerderung vun der Digitalisatioun. Mir mussen d'Leit kënne mathuelen, fir dass se einfach domat eens gi wéi mat hirem Handy, dass se esou eng ganz Rei vun Applikatiounen kënne maachen.

An duerfir, och do frot Der eis: Wat géift Dir da maachen? Ma mir hätten, soen ech ganz kloer, op deem Punkt hei de Budget vum Digitalisationsministère an d'Luucht gesat. Do sinn 212 Milliounen am De-tail virgesinn. Mee vun deenen 212 Milliounen, Dir Dammen an Dir Hären, sinn der 55 lafend Käschte vun dem Ministère, dat heescht: Gehälter, Büros-fonctionement an esou. Dat heescht, da bleift net méi ganz vill. 100 Milliounen fir d'Digitalisatioun, dat geet fir e Land wéi Lëtzebuerg, dat sech wëllt mo-dern ginn, definitiv net duer. Dat geet einfach net duer!

A wa mer d'Leit wëlle mat an dat Boot huelen, wa mer op deem dote Punkt wëlle Virreider an Europa ginn, jo, da mussen och déi néideg Mëttelen duerfir kommen.

Zu den Infrastrukture soe mir ganz kloer: Jo zu engem Ausbau vun de Glasfaserreseauen.

Da wëll ech awer och just e puer Punkten erwänen, fir et net ze laang ze maachen. Mir hätte gärén,

dass dat Digitaalt vermeert bei eis an der Medezinn agesat gëtt - vermeert an der Medezinn! Ech kom-men herno nach op e konkreet Beispill. Mir hätte gärén, dass dat Digitaalt vermeert bei eis an den Universitätsstudie kann agesat ginn, net nëmmen an der Fuerschung, mee och um Niveau vum Hand-habe vu ville konkreeten Applikatiounen, zum Bei-spill Léiermaterial, zum Beispill Léierverméttlung.

Alles dat kann een iwwert de Wee vum Digitale maachen. Dat wat jo zum Deel während der Pandemie gaangen ass, muss een als Chance gesinn, dass een dat ausbaut. An da muss jiddwereen - vum Enseig-nant vun der Grondschoul bis zum Universitätspro-fesser - sech och kënne mat deene Materialie fami-liariséieren a kënne domat ëmgoen, fir de Leit vu Kand un déi Wëssensverméttlung an den Ëmgang mat deenen neien Technologë ze vermëttelen.

Do si mer der Meenung, dass et och fir d'Lëtzebuer-ger Handwierk eng grouss Chance ass, wann een op d'Digitalisatioun setzt. A mir hate Gespréicher mat Verrieder, - ech weess net, ob mer dat elo mussen an deem Lobbyregëster uginn; nee, brau-che mer et net - vun der Chambre des Métiers, wou si selwer gesot hunn: Mir mussen eis do selwer ver-besseren.

De Punkt ass awer deen - wat se grad esou däitlech gesot hunn -, dass ganz vill Betriber a Patrone vu Betriber, dass déi ofwénken, wa se soen: „Elo kritt Der emol e Consultant geschéckt.“ Da bezuele se 20.000, 30.000, alt heiansdo nach méi, Dausenden Euro. A wat ass geschitt? Außer Spesen nix gewe-sen. Mee si brauche ganz konkreet Punkten, wou se dat als e Plus vun hirem Schaffen gesinn, dass se nei Leit dorobber setzen, dass se Prezisiounsaa-rbecht hunn, Prezisiounsarbecht mat dem Digita-len, dass domadder och manner Aarbechtsacciden-ter geschéien. Alles dat si Projeten, wou mer eis gewünscht hätten, dass eng Regierung dës och do konkreet virgeluecht hätt. Mir sinn och der Mee-nung, dass eis Verwaltungen, souwuel de Staat wéi d'Gemenge wéi anerer, dass déi de Leit méi um Ni-veau vum Digitalen muss vermëttelen.

Do verweise mer ganz kloer op déi nordesche Län-ner, zum Beispill Estland. An Estland, fréier Sowjet-republik, do lafen 99 % - 99 %! - vun de Verwaltungs-ofleef zwëschent de Leit an den Administratiounen iwwert dat Digitaalt, an dat net nëmmen zu de Bü-rosstonnen, mee 24/7. Do kann ee souguer d'Dok-teschrezepter digital kréien. D'Dokteschrezepter ginn dann un d'Apdikt respektiv dohin, wou een déi Medikamenter kann ofhuelen, weidergeleet. Schoul-bicher: alles digital. Autonome Minibussen - och de Krees mat der Mobilitéit. An dann ass ee weesen-liche Punkt, zum Beispill an Dänemark: 99 % (veu-il-lez lire: 92 %) vun der Post an Dänemark gëtt digi-tal. A Schweden interagéieren d'Bierger direkt mat enger App mat den eenzelne Verwaltungen.

An da gëtt et ee Projet, wou mer wierklech der Mee-nung sinn, dass d'Pandemie déi grouss Chance gewiescht wier, fir deen ze realiséieren, dat ass en digitale Biergerpass.

Et ass dach net normal, dass mir an engem Land vu 650.000 Leit e Führerschäin hunn..., well als Madamm ass dat méi einfach an der Posch, mee bei den Hären, wann Der dat entweder an Är Jackett maacht respektiv an Är Boxentäsch, sou maache mir dat um Land, ... Jo, et ass esou.

(Hilarité)

■ **M. Laurent Mosar (CSV).**- Dat maache mer och an der Stad.

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- Dann hutt Der ... Dat be-rouegt mech, Här Mosar.

(Brouhaha)

Wann Der dat hutt, an Dir hutt emol keng Suen dran oder net vill, da musst Der en extrat Fach hu fir Är Carte d'identité, fir de Führerschäin, fir d'Sécurité so-ciale, fir all aner Versécherungen, déi Der hutt. Dann ass de Portefeuille schonn esou déck gefëllt. Mee alles dat, Dir Dammen an Dir Hären, misst dach mat enger Kaart méiglech sinn, wou deejéin-gen ..., ob dat de Polizist ass, deen lech unhält an Äre Führerschäin kontrolléiert oder ob Der, ech weess net, elo op e Fest gitt oder an e Restaurant an Är Carte d'identité muss weisen, dass da just déi Donnéeën ofgefrot ginn, déi duerfir néideg sinn, an dass een net fir jiddwereen muss eng eege Kaart hunn. Dat ass eng konkreet Applikatioun, muss ech soen. Ech mengen, an deem räiche Lëtzebuerg hätte mer dat do awer missen hikréien.

Dann zum Schluss, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, et heescht net nëmmen, an Infrastruktu-ren, a Wunnengsbau investéieren. Mir mussen och an d'Leit investéieren. An ech kommen do ganz kuerz nach op d'Schoul. D'Martine Hansen huet dat schonns des Éftere gesot: Mir wëllen, dass och d'Zukunftsfäegkeet vun de Leit gekuckt gëtt. Duer-fir ass d'Education eppes, wou ee muss no vir ku-cken, an d'Education brauch net nëmme vill Leit, mee d'Education brauch och gutt ausgebildete Leit. D'Madamm Hansen ass gëschter nach eng kéier konkreet am Kontext vun dem Projet de loi iwwert d'Poolyen dorobber agaangen.

An da soe mer, dass eigentlech bei der Presenta-tioun vum Volet Educatioun et net duergeet, fir just vu Consolidatioun ze schwätzen, esou wéi den Här Meisch dat gesot huet, mee mir brauche konkreet Iddien, Innovatioun fir d'Zukunft vun deenen, déi an den nächste Joren nach weider an d'Schoul ginn, an dat gëllt fir Schüler, mee och fir déi Leit, déi an der Weiterbildung sinn.

Zu deem Punkt dann awer e Wuert zu de Be-treiungsstrukturen, well Dir sidd an Ären Amende-menter drop agaangen. Jo, mir sinn d'accord, dass déi Betreiungsstrukturen, d'Maison-relaisen, dass déi um Niveau vun der Gratuitéit ausgeweit ginn. Mee de grâce ...! Et besteet och fir d'Leit an et muss och e Choix fir d'Leit bestoen, dass se net praktesch, well déi Gratuitéit an de Maison-relaisen assuréiert ass, dass dann déi Leit an déi Kanner, déi doheem vun hiren Elteren nach wëlle betreit ginn, dass déi näischt duerfir kréien. Dat ass och eng Saach vun engem Choix.

Elo kënnt Der soen, dat do ass vläicht méi eng almoudesch Approche ...

(Brouhaha)

... mee et ass eng räsonabel Approche. Et kann net sinn, dass de Staat iwwer esou Moosnamen dik-téiert, wat fir eng Gesellschaftsform a wat fir e Liewensmodus d'Leit an hire Familien - dat geet vun de Monoparentale bis hin zu de classesche Famil-len - wéi déi doheem ze liewen hunn.

Wann eng Mamm a wann e Papp oder soss ee fir säi Kand wëllt mëttes do sinn a kachen, jo, dann ass et net esou, dass d'Mamm seet: Ech muss elo esou vill bezuelen. A wann d'Kand géif an d'Maison relais goen, da wier dat do gratis.

Dee Choix, Dir Dammen an Dir Hären, dee musse mer de Leit kënne kloer loossen a mir däräfen en net indirekt duerch Incentiven ewechhuelen.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Mee d'ADR hätt Geld ge-nuch fir ...

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ... Här Baum, mat all Ärer Gréisst a mat allem Respekt wëll ech lech awer ganz kloer soen, dass et och net geet, dass d'Gemengen ënner Blo-Rout-Gréng a besonnesch bei de bloe Minis-tèren, wou permanent esou een, zwee Joer viru Wa-len esou Kaddoen ausgedeelt ginn, dass déi aus-schliisslech vun de Gemengen als Service Provider muss gedroe ginn.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- Well dat hu mir gesinn an der Pandemie. Hei sëtze vill Buergermeeschteren. Mir hunn och vill Buergermeeschteren an der CSV als Partei. Wann déi net alleguerten, zesummen och mat Buergermeeschtere vun deenen dote Faar-wen, tatkräfteg an der Pandemie matgeholléif hät-ten, da wier dat alles net esou reiwungslos zu Lët-zebuerg ofgelaf. Dat geet vun den Akafszentralen, bis zu den Tester, déi gemaach goufen. All kéier, wann d'Regierung eppes bestallt huet, hunn d'Ge-mengen et missten ëmsëtzen.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- An dat geet och elo bei den Impfzentren an de Boosterzentren, déi mat Hëllef vun deene grouse Gemengen ..., ech gesinn de Georges Mischo do, ech gesinn de Jean-Paul Schaaf, ech gesinn, Dir hutt d'Stad Lëtzebuerg hei vertraude mat dem Laurent Mosar, mat dem éischte Schäffen, dem Serge Wilmes, déi hunn déi Efforten alleguerte gemaach. Soss géif dat do ..., soss géif dat do net goen.

(Brouhaha)

Ech weess, dass Der dat doten elo net gärén héiert. De gratis Musek...

(Coups de cloche de la présidence)

De gratis Museksunterrecht, wësst Der, wat dat fir Chargé sinn? Dat maachen d'Gemenge gärén. Mee de gratis Museksunterrecht ..., an ech fannen dat richtig, dass dat fir d'Integratioun vun der Kultur ass an och d'Kulturbewosstsënn vun de Leit, beson-nesch a jonke Joren. Mee wësst Der, wat fir eng Chergen dat sinn, eleng um Niveau vun de Gebai-lechkeete fir déi eenzel Gemengen?

An hei sëtze vill Buergermeeschteren, de President vum Syvicol sëtzt do. E sot: „Ënnersträich nach eng kéier, wat fir Subsiden do ausbezueelt ginn.“ An déi Subsiden, Dir Dammen an Dir Hären, déi d'Gemenge kréien, souwuel fir déi doten Infrastrukturen wéi fir Kläranlagen - ech gesinn den Aly Kaes hei sëtzen -, déi ginn, de grâce, net méi duer fir de ganz grouse Gros vun de Gemengen, fir dat do alles ze finan-zéieren. Et kann een net op där enger Säit bestellen an déi aner mussen dofir opkommen a bezuelen. An ech mengen, dass mer do mussen ... Jo, Dir kënnt elo de Kapp rëselen. Ech mengen, dass mer do muss seriö Gespréicher féieren hei an der Ple-nière wéi och an den eenzelne Fachkommissiounen. Well et ass jo net nëmmen op dem Niveau vun deenen doten Infrastrukturen, wou dat do spillt.

Um Niveau Pacte Logement - et si jo Buerger-meeschteren hei. Dir kritt dohinner geschéckt: „Nennt eis een...” oder „Proposéiert eis drai Conseillers logement.“ Jo, dat kascht alles. Da kréie se gesot: „Wat kritt Der nach u Subsiden um Niveau vun dem Pacte Logement, deen ënnert dem fréiere Wunnengsbauminister Fernand Boden agefouert ginn ass?” Déi Subsiden, déi sinn ausgelaf, jiddwereen huet dat a senge Budgete gesinn, a vun deenen neie kritt een net méi vill bái.

Ech kann lech och en anert Beispill gi vun de Pom-pjeeën. D’Pompjeeskasären: Den Här Wolter huet dat hei thematiséiert. Dir sidd jo elo amgaangen, Är Budgeten um Niveau vun de Gemengen ze maachen. Et kann awer net sinn, dass gesot gëtt: „Mir stellen an, mir stellen an, mir stellen an, wien och ëmmer ...“

(Interruption)

Jo, jo, wien och ëmmer.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- An ech hunn dat elo net op der Chambertribün gesot, ech hunn awer vermierkt an héieren, wat hei esou gesot gouf, an dass dann d’Gemege gesot kréie vun engem Joer op dat anert: „Elo bezuelt Der 40 % méi um Niveau vun dem Pompjeeswiesen an.“ Dat si beträchtlech Zommen. Et kann ee jo also net als Staat, als Regierung, alles bestellen an aner Leit alles bezuele loossen.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Roth (CSV).**- Här President, Dir Damen an Dir Hären, ech kommen elo wierklech zum Schluss, mee erlaabt mer nach ee perséinlechen Exkurs.

Et ass dëst de leschte Budget vum Pierre Gramegna als Finanzminister. Här Gramegna, Dir hutt als Finanzminister Äre Récktrëtt aus der Politik ugekënnegt, an dat virun allem aus privaten Ursachen. Dir wëllt méi Zäit fir lech an och fir Är Famill an Enkelkanner hunn. Mir, an ech och, wënschen lech, dass Der an dëser Zäit an och iwwer all parteipolitesch Grenzen déi perséinlech Erfëllung hutt. Mir wënschen lech, als CSV - ech ka just fir déi schwätzen -, eng schéi Pensiouen.

An ech wëll lech och ganz kloer soen, dass mir d’Debatt mat lech, haut an iwwert déi aacht Joer virdrun, hei an dësem Haus ëmmer héich geschat hunn an och an deene sëllege Finanzkommissiounen. Et war zwar dacks, grad ewéi haut, méi haart an der Saach, mee esou mengen ech awer och, et war ëmmer fair an et war oft a meeschtens an engem ganz perséinleche Respekt. An dat soll och esou ënner Demokrate sinn. An duerfir nach all Guddes fir Är perséinlech Zukunft.

Mee bei all deene gudde Wënsch verstitt Der, dass mer aus deene Grënn, wou ech virdu gesot hunn, Äre Budget als CSV-Fraktioun net kënne matstëmmen. Ech soen lech Merci fir d’Opmierksamkeet.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance.**- Merci dem Här Roth. An Dir erlaabt mir, just ee Wuert och un de Finanzminister ze richten. Merci fir déi léif Wieder an déi zwou lescht Chamberpresidentschaften. Merci. Ech kann dat nëmmen erwidderen. An den Här Gilles Baum huet direkt d’Wuert. Här Baum.

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Merci fir d’Wuert, Här President. Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, ech hunn dëser Deeg, wéi ech d’Ried virbereet hu mat eise Mataarbechter, e Kalennersproch fonnt, deen, ech mengen, zu dësem Budget passt. Et ass e Sproch vum John F. Kennedy. Hien huet gesot: „In a crisis, be aware of the danger, but recognize the opportunity.“ An enger Kris soll ee sech de Gefore bewosst sinn an awer och d’Chancen erkennen. An ech mengen, genau dat maache mir hei mat dësem Budget.

Mir bleiwe virsichteg, mir zéien d’Léieren aus der Kris a mir notzen d’Chancen, déi sech eis bidden. Mir setzen d’Jalone fir d’Lëtzebuerg vu muer. Dës Koalitioun mam Premier Xavier Bettel un der Spëtz léist sech och net vun engem Virus ausbremsen. Am Géigendeel, mir geheie weider Kuelen an d’Feier. D’Akzenter an den Investitiounen an de Beräicher Sozialpolitik, Aarbecht, Bildung, Mobilitéit, Wunnensbau an och Digitaliséierung schwätzen eng kloer Sprooch.

A wann ech wéilt beim Här Finanzminister Pierre Gramegna sengem Bild vum Wäibierg bleiwen, da géif ech soen, de Budget 2022, dat wär e ganz gudde Cru fir Lëtzebuerg a fir seng Leit.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Här President, ier ech op déi eenzel Punkten aginn, erlaabt mer awer, vu menger Säit och dem Här Rapporteur, dem Dan Biancalana, e ganz grouse Merci ze soe fir säin ausféierleche mëndlechen a schrëftleche Bericht. Hien huet a sengem Rapport eng Rei Ausféierungen a sengem perséinlechen Numm gemaach. Ech fanne dat ganz gutt an dat steet engem Rapporteur absolutt zou. Duerfir Dan, nach eng kéier e grouse

Merci fir déi Fläissaarbecht, déi s De hei gemaach hues.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Kolleeginnen a Kolleegen, ech géif soen, mir hätten e gudde Cru, besonnesch wa mer eise Joergang mam Ausland vergläichen. Déi ekonomesch a konjunkturrell Wiederlag ass weltwäit nach ëmmer ganz onbestänneg a weineg previsibel. Mee Hauptgrond ass a bleift d’Pandemie, an och de Virus si mer nach net lass a mir ginn en och nach net esou séier lass, a besonnesch déi nei Variant suert fir eng gewëssen Onrou och op de Mäert.

Och wann d’Situatioun während deenen zwee leschte Jore mol besser, mol manner gutt war, esou waren eis Prioritéiten awer permanent déi selwecht. Primo: d’Gesondheet vun de Leit schützen, secundo: d’Ekonomie stabiliséieren an tertio: Dausenden an Dausenden Aarbechtsplazen hei zu Lëtzebuerg ze retten. Dat war vun Ufank un eist iewecht Zil an dat gouf erreecht.

D’Regierung huet de Prabbeli grouss opgespaant a keen am Ree stoe gelooss a si huet bei all hiren Efforte Wuert gehalen. A wa mer haut do stinn, wou mer stinn, dann ass et, well mer eng gutt Ausgangspositionen haten. Jo, mir si mat gudde Staatsfinanzen an déi Kris hei eragaangen. Ouni gesond Staatsfinanze wär dat an deem Mooss net méiglech gewiescht, well mir komme vu wäit hier.

Ech erënnere ganz kuerz drun: Wéi d’Regierung Enn 2013 ugetrueden ass, du war d’Situatioun an de Staatsfinanzen alles anescht wéi roseg. Deemools hätt ee risquéiert, d’Virgawe vun PSC net méi ze erfëllen an den Triple-A stoung op wackelege Féiss an dat wär fatal fir d’Finanzplaz a fir eist Land gewiescht.

De Comité de prévision hat 2013 ausgerechent, dass wann dës Regierung net géif géigesteieren, d’Staatschold schonn 2016 bei 29,2 % vum PIB géif leien. D’Regierung huet sech duerfir an hire Programm geschriwwen, dass si alles géif maachen, fir d’Dette iwwert déi ganz Legislaturperiod ënnert deenen 30 % ze halen. An dorunner gouf sech gehalen an d’Scholdespiral gouf gebrach. D’Verschëldung ass virun der Kris erofgaangen, stabil op ronderëm 23 % vum PIB, also wäit ewech vun deenen 30 %.

Lëtzebuerg blouf dat eenzegt Land an Europa, wat nach ëmmer all europäesch Budgetsreegele respektéiert huet. 2015, 2016, 2017 louche mer ganz no beim Equilibre an dat trotz dem Ëmsatze vun enger Steuerreform.

2018 gouf fir d’éischt mat engem Iwwerschoss vu 528 Milliounen am Zentralstaat ofgeschloss, déi éischte kéier säit zéng Joer. D’Efforte vun deemools, déi hu sech virun engem Joer also bezuelt gemaach a mir stoungen net direkt mam Réck widert der Mauer. D’Efforten, fir d’Staatsfinanzen ze sanéieren, hunn eis dat lescht Joer den néidege Spurt ginn, fir kënnen ëmfaassend op déi sanitär Kris ze reagéieren an dat gouf och gemaach.

Mee och mat där beschter Ausgangslag waren awer budgetär Téitschen net ze vermeiden. Et ass dofir och net verwonnerlech, dass och dëse Budget, de Budget vum nächste Joer, nach kloer vun der sanitärer Kris gezechent ass.

D’Staatschold muss an eisen Ae virum Hannergrond vun den héijen Investissementen an awer och de Covidhëllefsmesurë gekuckt ginn. D’Schold, déi mer hunn, ass e Resultat vun enger éiergäizeger Strategie, fir de Bierger an den Entrepreneuren esou gutt wéi méiglech an der Kris ze hëllefen. Dat war noutwendeg, fir méi schro Konsequenzen op eis Ekonomie an natierlech dann op alleguerten déi Leit, déi schaffen, ze evitéieren. An ech mengen, kënnen ze soen, dass dat fonctionéiert huet.

De Chômage geet progressiv erof an ass elo souguer méi niddreg, wéi virun der Coronakris. Mir schwätzen hei konkreet vun Dausende Familljen, deenen hir Liewensgrondlag geséichert ginn ass, an dat virun allem wéinst dem Chômage partiel. Déi Scholde sinn also justifiéiert gewiescht.

D’Scholde bleiwen, zu all Moment, ënnert dem éiergäizegen Zil vun 30 % vum PIB, wéi am Koalitiounsaccord virgesinn. Si soll d’nächst Joer bei 26,6 % leien an déi Joren duerno ëm déi 27 % fluktuéieren.

Lëtzebuerg ass och dat Land an der Eurozon, an deem d’Scholde während der Kris am mannste gekomme sinn. D’Hëllefsmesuren, déi hunn en Defizit geschaaft. Dat ass richtig, mee et ass en Defizit, deen an eisen Ae justifiéiert ass an dee mer och an den nächste Joren erëm kënnen ofbauen.

Mir wäerte jo schonn 2024 erëm e positive Sold am Gesamtstaat verbuchen a mir hu vill Efforte gemaach, fir de Leit, de Betriber ze hëllefen, an dat huet sech ausbezueelt.

Wann ech mer haut d’Wiederlag ukucken, dann hu sech déi däischter Wolleken zum Deel scho verzunn, d’Sonn kënnt erëm e bësse luussen. 2020 ass eise PIB just - ech soen dat ënner Gänseféischer -, „just“ ëm minus 1,8 % zrëckgaangen. Wa mer dat vergläiche mat deem, wat mer am Ufank vun

der Kris vum Statec virusgesot kritt hunn, e Minus vu 6 %, ech mengen, dann hätte mer déi 1,8 % kënne mat béiden Hänn ënnerschreien.

D’nächst Joer gi mer vun engem Wuesstum vun 3,5 % aus a fir déi Joren hannendru vun 3 %. Mäi Fraktiounskolleeg a President vun der Finanz- a Budgetskommissioun, den André Bauler, dee wäert de Mëtteg, ginn ech emol dovun aus, méi am Detail op déi ekonomesch Wiederlag agoen.

Eent muss een awer kloer soen: Lëtzebuerg wäert och déi nächst Joren nach Defiziter am Zentralstaat schreien. Dat däerf een, och opgrond vun där Situatioun, an där mer sinn, awer net an deem Sënn verwonneren. Et ass natierlech krisebedéngt, mee et ass awer och op dee bewusste Choix vun der Regierung zrëckzeféieren. D’Investitiounen gi weider héich gehalen op engem Rekordniveau, an et däerf een ni vergiessen, dass och un den Investitiounen Dausenden an Dausende vun Aarbechtsplazen hanken.

Elong 2022 wäerte mer bal 3,2 Milliarden investéieren a bis 2025 klëmmt dës Zomm op 3,6 Milliarden. Dat sinn Investitiounen, déi den zukünfte Generationen zeguttkommen. Mir bliwen net gäre stoen, mee mir sollen eis Chancen notzen.

Sou wéi et nach an enger rezenter Radioemissioun ze héiere war, géife Verschiddener gären och an dësen Zäiten d’Steierkeul eraushuelen. Och déi Iddi, déi ominéis Iddi vun der Coronasteier - et hätt ee bal gemengt, déi Iddi wär vergiess -, déi gëtt erëm an d’Spill bruecht. Ech wëll awer nach eng kéier hei ganz kloer d’Positioun vun der Demokratescher Partei dohinnerleeën.

Éischtens: Mir befannen eis nach ëmmer an enger Pandemie, déi nach vill Onsécherheete mat sech bréngt. Mir hunn elo eng gewësse Reprise, déi och onëmgängelech ass, fir eise Sozialstaat an d’Investissementen an d’Zukunft ze finanzéieren. Dës Steuer géif ganz kloer dës Reprise ofwiergen. Si wär also guer net féerderlech, et wär guer net féerderlech, fir esou eng Mesure ze ënnerehuelen.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Da kéim ech zum zweete Punkt an dat ass, dass dës Steuer zu dësem Moment absolutt Géft wär fir eis Wirtschaft. An dat soen net ech, dat seet den Internationale Währungsfond an dat seet och déi Europäesch Kommissioun.

D’Betriber brauchen elo Spillraum, fir kënnen Investissementen ze tätlegen, déi d’Recetten an d’Aarbechtsplaze vu muer generéieren. Wat se wierklech den Ament net brauchen, dat sinn zousätzlech Belaaschtungen, déi och nach absolutt kontraproduktiv wäeren.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Drëttens: Firwat solle grad déi Betriber steierlech zousätzlech bestrooft ginn, déi an der Kris Innovationsgeescht bewisen hunn, grad déi Betriber, déi och héich Risiken op sech geholl hunn? Wa si méi Profitter an dëser Kris gemaach hunn, da bezuele si no eise Steiersystem jo souwiesou scho méi Steieren. Duerfir soe mer et ganz kloer: Mat eis kréien dës Betriber keng zousätzlech Steieren opgedrummt!

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Loosst eis net vergiessen, dass et grad déi Betriber sinn, déi an der Pandemie hir Produktioun oder Servicer ëmgestallt hunn, ënner anerem och, well et u Material gefeelt huet. Si hunn zum Beispill Uniformen hiergestallt, net Uniformen, mee där Schippe fir an de Klinicken, Desinfektant hiergestallt oder se hu gekuckt, dass déi Gidder, déi mer net haten, aus dem Ausland erbäikomm sinn.

Mir sollten dës Betriber dankbar sinn, well si en Deel vun der Léisung waren, a mir opposéieren eis all Versuch, fir dës Betriber elo ze bestrofen.

Kolleeginnen a Kolleegen, ech hunn dem Spriecher vun der CSV wéi ëmmer ganz, ganz gutt nogelauschtert an dann héiert ee vun Debatt zu Debatt, vu Joer zu Joer, vun État de la nation, vu Budget zu Budget dat selwecht Spill. Si wëllen dat eent a si wëllen och dat anert!

D’CSV huet erëm gesot, d’Regierung hätt net genuch op d’Säit geluecht, si hätt keen Apel fir den Duuscht gehat. Dat ass awer ganz einfach domadder ze erklären, dass säit 2013 an dat Land hei massiv, massiv, massiv investéiert ginn ass, fir dat Land hei ze moderniséieren, an dozou sti mir och ganz kloer!

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- A just fir duerno ze soen, et géif net genuch mat der Strenz iwwert d’Land gefuer ginn, oder wéi d’leschte kéier, mengen ech, de Jean-Marie Wälsdorf gesot huet, mam Pompjeeschlauch iwwert d’Land gefuer ginn. D’CSV muss sech decidéieren, wat se awer gären hätten.

De Spriecher vun der CSV huet gesot, et wär elo grad de Moment, fir d’Mittelschicht an déi Leit mat kleng Portmonnien ze entlaaschten, wuel wësend, dass mer am Zentralstaat nach ëmmer en Defizit hu vun enger Milliard.

An, wat mech awer e bësse gestéiert huet, Här Roth, dat ass: Dir sidd erëm zrëckkomm op d’Bankkris vun 2008/2009. Dat hat ech lech d’lescht Joer schonn auserneegeluecht. Dat, wat mer awer net gefall huet, ech muss lech dat soen, Här Roth, dat ass, dass Der dem Finanzminister an de Mond geluecht hutt, wéi schlecht dass alles gewiescht wär 2013, an Dir hutt Wieder benotzt, „katastrophen“ an „desolat“.

Ech hunn dem Här Finanzminister nogelauschtert, ech hunn déi do Wieder net héieren! Ech hunn héieren, dass et 2013 schwierig war an dass mer an enger Situatioun waren, wou op eng kéier eng Milliard um Commerce électronique gefeelt huet. An dorop ware mir net virbereet.

Ech wëll net erëm eng kéier wéi d’lescht Joer déi ganz Bankkris auserneenhuelen. Mir hunn deemools, Här Roth, als DP - ech war zwar de Moment, an aner Kolleegen, nach net derbäi ... Mir hunn déi Efforten, déi deemools vun der Regierung gemaach gi sinn, fir déi Bankkris ze stemmen, an och déi Scholden, déi gemaach gi sinn, déi hu mir matgedroen, fir - esou wéi Dir et gesot hutt - Dausende Betriber ze retten an och Dausenden Aarbechtsplazen ze retten.

An dat selwecht, Här Roth, dat ass jo awer an dëser Kris geschitt. Mir si Sue léine gaangen, mir hu Suen agesat, fir genau dat selwecht ze maachen, och erëm eng kéier, fir d’Betriber ze retten, fir Aarbechtsplazen ze retten, fir de Leit hir Kafkraaft ze retten. Also ech mengen, mir hunn am Fong hei näischt aneres gemaach, wéi an der Bankkris 2013 gemaach ginn ass, mat engem ganz klengen a feinen Ënnerscheed - mat engem ganz klengen a feinen Ënnerscheed -, an zwar dass den CSV-Finanzminister an den CSV-Premier, fir déi Kris, déi Bankkris ze stemmen, bei d’Leit Sue siche gaange sinn, si hunn eng Krisesteier agefouert. An dat huet dës Regierung aus DP, LSAP an deene Grängen net gemaach. Dat war och gutt esou. An dorop solle mir emol eng kéier houfreg sinn!

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **Une voix.**- Voilà!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Här Roth, Dir hätt gären d’Steiertabell inflationsunbereengt, Dir hätt gären den Agangsmontant erfogesat, Dir wëllt nach eppes maache fir d’Monoparentallen, Dir wëllt eppes maache fir d’Wittmänner, d’Wittfraen, Dir hätt och gären, dass de Seuil vun drai op fënnf Joer eropgesat gëtt. Dat si mat Sécherheet, wann een aus der Opposition erauskënn, berechtigt Fuerderungen. D’Fro, déi mir eis awer an der Majoritéit ëmmer hannendru musse stellen: Wat kascht dat do? Dat ass dat, wat mir gäre wëssen!

Dir hutt gesot, Här Roth, et wäeren net genuch, ...

(Brouhaha)

... et wäeren net genuch Entlaaschtunge gemaach ginn. Dir hutt Är Ried mat Sécherheet geschriwwen, éier Der d’Grafike gesinn hutt, déi drai Grafike vum Här Finanzminister, déi e gewisen huet, wéi vill dass d’Leit an d’Stéit mat Kanner, Monoparentallen awer trotzdem iwwert déi lescht Joren entlaascht gi sinn. Ech hat déi virdrun och net gesinn. Mee ech géif lech dann awer bieten, lech déi Grafiken do nach eng kéier unzekucken.

Och d’Steierreform, Här Roth, hutt Der ugeschwat. Mir stinn als Demokratescher Partei widerhi fielsefest hannert der Iddi vun enger Steuerreform.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

(M. Fernand Etgen reprend la présidence.)

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Duerch d’Individualiséierung, déi mir gären hätten, soll an Zukunft onofhängeg vum Zivilstand ... Dat ass immens wichtig! Et soll dem Staat egal sinn, ob s de bestuet bass, ob s de gepacst bass, ob s de Jonggesell bass, ob s de gescheet bass. Dat soll egal sinn. D’Leit sollen d’selwecht besteiert ginn op deem, wat se verdéngen.

Duerch eng eenheetlech Steuerklass wäeren dann och déi nodréiglech Reklassementen - Reklassementen wann ee gescheet gëtt, Reklassementen wann ee Wittmann oder Wittfra gëtt -, déi géifen ewechfalen. An dozou sti mir, ganz kloer.

D’Zuele vum Defizit, déi mer schreien, déi soen eis awer leider am Moment eppes anescht. An et wär onverantwortlech - ech betounen: onverantwortlech! -, an dësen Zäiten eng ëmfaassend Steuerreform ëmzesetzen, eng Steuerreform auf Pump, eng Steuerreform mat Scholden ze finanzéieren. Dat steet net fir eis fir eng rasonabel an och net fir eng responsabel Finanzpolitik. An dat kënnt och fir eis net a Fro. Dat wäert Steierkaddoen, déi mer géife maachen um Bockel vun de Kanner a vun den zukünfte Generationen. An dat ass am Moment einfach net dran. An ech wäert lech och herno soen, firwat et net dran ass.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- D’CSV spillt hei e bëssen Dr Jekyll and Mr Hyde. Entweder si wëllen à tout prix den Defizit verhënnern; da solle se och kloer

de Leit dobausse soen, wéi eng Sozialleeschungen oder Investissementer solle gekierzt ginn. Oder den anere Wee ass dann, si sollen de Leit soen, dass si d'Steierlaascht vun de Bierger erhéije wëllen.

Wien net domat averstanen ass, soll kloer soen, wou dann elo gespuert soll ginn, wéi eng sozial Mesuré sollen net agefouert ginn, wéi eng Schoul soll net gebaut ginn, wéi eng Mobilitéitsprojete sollen no hanne geréckelt ginn. An ech hunn do net vill Konkreetes héieren. Mee dat ass awer net schlëmm.

D'Oppositionsparteien, d'Parteien alleguer musen en éierleche Choix maachen. Entweder et wëllt ee sech weider auf Teufel komm raus verschëlden, fir jiddwereen dobaussen ze zerwéieren, jiddwerengem ze gefalen. Dat ass eng Méiglechkeet, déi een an der Opposition normalerweis kann zéien. Ech hu jo och laang genuch Opposition gemaach, ech weess jo, wéi dat ass.

Oder et wëllt een ëmtässelen am Budget bannendran. Och do däerf een da soen, bei wat a bei wiem. Oder et fiert ee weider mat enger responsabler Finanz- a Budgetspolitik, déi sech der Decken no streckt, an zwar an eisem Fall, déi sech dem finanziellen Spillraum no streckt.

Ech muss lech soen, ech freeë mech wierklech op deen Debat, dee mer hei an der Chamber wäerte féieren, den Debat eeben iwwert d'Méiglechkeeten, deen Debat, dee preparéiert ginn ass an der Cofibu, wat d'Steieren ugeet. Ech sinn der Meinung, dass dat en extreem, extreem interessanten Exercice hei gëtt. Dat gëtt en Débat des bonnes idées. Ech freeë mech wierklech dodrop. An, fir mäi Kolleeg André Bauler ze zitieren, soll een och am Kader vun deem Debat un eppes denken: dass een de Kuch fir d'éischt muss baken, éier een d'Stécker vum Kuch verdeelt.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Kolleeginnen a Kolleegen, d'Regierung huet während der Kris net op d'Käschte vun deene Schwächsten an eiser Gesellschaft gespuert. De Géigendeel ass de Fall, an d'Majoritéit huet weider Efforte gemaach, fir déi sozial Ongläichheeten ze bekämpfen. Ech denken un d'Erhéijung vun 2,8 % vum Mindestloun a vum REVIS am Ufank vum Joer. An d'DP huet hei besonnesch Wäert drop geluecht, dass och an där prekärer Situation eppes fir d'Betribler géif gemaach ginn. An d'Betribler, déi länger Zäit ënnert der Kris gelidden hunn, kruten eng finanziell Hëllef eemoleg vu 500 Euro pro Salarié, fir och kënnen dës Kris ze stäipen.

Net ze vergiessen och de Chômage partiel, dee vill Aarbechtsplazen hei am Land gerett huet, an d'Mindestlounbezéier, déi hunn 100 % vun hirem Salaire ausbezuelte kritt. Dat war wichteg an dat war och richtig.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Stéit mat klenge Revenuen, oder mir schwätze jo gär hei vun deene mat de schmuele Schëlleren, déi hu mer, mengen ech, besonnesch ënnerstëtzt. D'Koalition huet also hir sozial Oder gewisen - alt nees.

Ech denken och un déi réckwierkend Verduebelung vun der Allocation de vie chère 2020, déi dauerhaft Erhéijung ëm 10 %, an dës Kéier, dëst Joer geet d'Allocation de vie chère jo nach eng Kéier erop. Dat alles si Mesuren, déi am Kader vun enger Kris ëmgesat goufen, an ech mengen, déi Mesuré loosse sech weisen.

De Chômage partiel, de Congé pour raisons familiales an d'Allocation de vie chère hunn eleng - elo haalt lech un, hei zu menger Rietser! -, eng budgetär Envergure vun 1,5 Milliard! Här Roth, mat där 1,5 Milliard hätte mer kënnen eng Steuerreform maachen. Dat sinn déi Suen, dat sinn déi Suen, déi eis elo feelen, fir eng ëmfaassend Steuerreform ze maachen!

Mir sinn awer frou ze gesinn, dass déi opgezielte Mesuren nach alleguerte gegraff hunn an hiren Zweck erfüllt hunn. Wann Dir mir et net gleeft, an dat kann ech jo, wann ech op dëser Säit kucken, verstoen, da gleeft awer wannechgelift dem Statec, deen huet nämlech déi selwecht Meinung. An ech zitieren aus hirem Pressecommuniqué zur Publication STATNEWS am Oktober - et ass schued, dass elo awer deen een oder aneren net heibannen ass: « La crise économique consécutive à la crise sanitaire du Covid-19 n'a [...] pas affecté le revenu moyen des ménages en 2020 par rapport à 2019. »

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - An dann: « La répartition des ménages en fonction de leur revenu disponible fondée sur la prévision montre une grande similitude dans la distribution des revenus entre ceux de 2019 et ceux de 2020, confirmant l'absence d'impact négatif majeur de la crise sanitaire sur les revenus des ménages. »

Ech mengen, dass dat doten awer trotzdeem ..., dat ass awer eng Ausso!

Och d'Betribler sinn net am Ree stoe gelooss ginn. Déi ënnerschiddlech Aidë sinn ëmmer nees der Entwécklung vun der Pandemie ugepasst ginn.

Eng Hellewull un Hëllef fir d'Betribler goufen opgestallt. Dat waren Direktaiden an och Aide-remboursablen am Kader vum Stabiliséierungspakt an och am Kader vum „Neistart Lëtzebuerg“.

Ech sot et schonn: D'Regierung huet Wuert gehalen a si huet déi Schwächst an eiser Gesellschaft ënnerstëtzt.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Dat ass keen Novum. Scho virun der Kris huet sech déi sozial Gerechtegkeet wéi e bloe Fuedem duerch d'Regierungspolitik gezunn, ugefaange mat der Steuerreform vun 2017. Dat war déi gerechteste Steuerreform, déi jeemools zu Lëtzebuerg gemaach gouf, mat Steuererliichterunge fir déi Kleng- a Mëttelverdénger, sozial selektive Steierkreditter a mat engem besonneschen Akzent op d'Monoparentaux; dat gëtt oft vergiess. Och do gëtt et Tabellen. Ech géif och jiddweree bidden, déi eng Kéier erauszehuelen an do nach eng Kéier drop ze kucken.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Ech denken och un den neie REVIS mat der Majorioun fir Stéit mat Kanner, gratis Schoulbicher, gratis ëffentlechen Transport, 20 Stonne gratis Kannerbetreuung, Subvention de loyer, Mindestlounerhéijung ëm 100 Euro netto am Joer 2019.

Dir gesitt, Kolleeginnen a Kolleegen, déi lescht Jore ass eng Hellewull vu soziale Mesuren ëmgesat ginn an déi sozial Gerechtegkeet stoung iwwerall am Vierdergrond an d'Kafkraaft vun de Leit gouf daitlech gestärkt, am Géigesaz zu deem, wat virun hei gesot ginn ass.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Mir bleiwen awer mat Sécherheet do net stoen, a mam Budget 2022 leet d'Majoritéit nach eng Kéier kräfteg no. De Premier huet déi sozial Mesuren am Kader vum État de la nation ugekënnegt an elo gi se ëmgesat.

Dozou zielt d'Indexéierung vum Kannergeld. 2006 huet eng viregt Regierung d'Kannergeld desindexéiert, fir méi an d'Sachleeschungen ze investéieren. Elo ginn d'Allocatiounen nees indexéiert ab dem 1. Januar a souguer gëtt dat ëm ee Joer virgezunn, well et fir d'Enn vun der Legislaturperiod virgesi war.

A well mer am Oktober eng Indextranche vun 2,5 % haten, gëtt och déi Indextranche retroaktiv mat an d'Kannergeld matagerechent.

Och d'Allocation de vie chère, do gëtt nogeluecht. Do hat ech lech gesot, dass mer eng Verduebelung gemaach hunn 2020. 2021 ass se nach eng Kéier ëm 10 % gehéicht ginn. An op den 1. Januar kommen nach eng Kéier 200 Euro netto drop. An déi Hëllef kënt do un, wou se grad am meeschte gebraucht gëtt.

Ab der nächster Rentrée ginn dann nach weider Sachleeschungen am Bildungsberäich ëmgesat.

Ech begrëssen am Numm vu menger Fraktioun ganz besonnesch, dass d'Mëttegiesse fir vill Kanner an der Schoulkantin wäert gratis ginn. Dat ass e grouesse Schrétt am Sënn vu méi Chancégerechtegkeet.

An Zukunft huet also all Kand d'Méiglechkeet, ech géif soen d'Chance, an der Mëttespaus eng waarm a gesond Molzecht zou sech ze huelen. An domat ënnerstëtze mer och nach eis lokal a regional Betribler. Et ass keng Fro méi vu finanzieller Moyene vun de Kanner, an et brauch och kee Schüler méi an der Mëttesstonn mat enger Tut Chips an engem Energydrink dozesetzen.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Dat verdäitlecht, mengen ech, awer ganz gutt, wat dës Regierung alles op d'Schinne bruecht huet, fir d'Kafkraaft vun de Leit ze stäerken a besonnesch, fir déi sozial méi Schwaach ze entlaaschten.

Ech mengen, all déi Mesuren, déi ech opgezielt hunn - et ass just virdru vun der Tripartite och geschwat ginn -, dat alles, wat ech opgezielt hunn, ech mengen, dat ass awer net nääscht. Natierlech kann een iwwer all Mesure schwätzen. Et kann een och all Mesure upassen. Mee mir sollen awer ophalen, esou ze maachen, wéi wann an deene leschte Jore guer nääscht gemaach gi wär am Sënn vun der sozialer Gerechtegkeet! Dat ass falsch, well ech mengen, dës Koalition aus DP, LSAP an deene Gréngen huet fir déi sozial Gerechtegkeet an deene leschte Jore ganz, ganz vill gemaach, a mir leeën och nach no.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - D'Chancégerechtegkeet steet natierlech och am Mëttelpunkt vun der Bildungspolitik. Déi lescht Jore goufe grouss Efforte gemaach, fir d'Schoulen un d'Talenter an d'Besoinne vun de Kanner unzupassen an net ëmgedréit. Eis ëffentlech Bildungslandschaft ass an d'Breet gewuess, fir der ëmmer méi grousser Diversitéit vun eise Schüler Rechnung ze droen. „Ënnerschiddlech Schoule fir ënnerschiddlech Schüler“, dat ass de Motto.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Mam Budget 2022 gëtt weider an eng qualitativ héichwäerteg Betreuung vun eise Kanner investéiert. Niewent den 20 Stonne gratis Kannerbetreuung, déi mer elo schonn hunn, wäert ab der nächster Rentrée och während de Schoulwochen d'Maison relais fir d'Kanner gratis sinn.

D'Qualitéitsoffer gëtt also och an deem Secteur ausgebaut. Vill Eltere sinn op dës Offer ugewisen; net all Elteren, awer vill Eltere sinn op dës Offer ugewisen. An och dat heite wäert nach eng Kéier eng substanzuell finanziell Entlaaschtung fir ganz, ganz vill Stéit mat sech bréngen.

Gradesou begrëssen ech, an ech mengen, mir alleguerten heibannen, déi ugekënnegt Hausaufgabenhëllef, déi och soll gratis sinn. Ech mengen, dass dat och e ganz staarkt Zeechen ass a Richtung méi Chancégerechtegkeet. Net all Kand huet d'Chance, doheem e Papp, eng Mamm ze hunn oder e Bopi, eng Bomi, deen d'Hausaufgabe mat him mécht. An ech mengen, dass och hei et wichteg ass, dass déi Kanner, déi et brauchen, wierklech gehollef kréien.

■ **Une voix.** - Ganz richtig!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, nieft der sozialer Gerechtegkeet an der Chancégerechtegkeet an de Schoulen ass awer och d'Vereenbarkeet vu Famill a Beruff e weidert ganz, ganz grousst Uleies vun der Demokratescher Partei. An do gouf och an de leschte Jore vill erreecht. Ech denke virop un d'Reform vum Congé parental, wat awer wierklech e gellege Succès war.

D'Madamm Familljeministesche Corinne Cahen huet eis d'lescht Woch Zuele mat an d'Chamber bruecht. An dank engem attraktive Revenu de remplacement kënnen sech och elo vill Stéit de Congé parental leeschten, déi dat virdrun net konnten. Zäit mat senge Kanner ze verbréngen, dat däerf keng Fro vu Sue sinn an ass och elo keng méi.

Doriwwer eraus huet d'Reform och gehollef, dat traditionellt Bild an déi traditionell Rolleverdeelung an eng méi modern Rolleverdeelung an engem Stot ze switchen. Et huele mëttlerweil gradesou vill Pappé wéi Mammen de Congé parental, an ech fannen dat eng super Saach. Dat ass e risege gesellschaftleche Fortschrétt an deen ass duerch dës Reform méiglech gemaach ginn.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - D'DP wëllt awer op dësem Wee weiderfueren. Mir däerfen net stoe bleiwen a mir müssen an Zukunft weider Efforte maachen, fir d'Work-Life-Balance hei am Land ze stäerken.

Méi Zäit mat senge Kanner, awer och fir sech selwer ze verwierklechen, dat wäert och d'Recht op Deelzäit erlaben. Et wäert de Leit d'Méiglechkeet ginn, eng Zäitchen op der Aarbecht méi kuerz ze trieden, ouni musse Pensiounsrechter anzébéissen. De Staat wäert fir si en Deel vun de Cotisatiounen iwwerhuelen, eng Win-win-Situatioun also.

Während dem Confinement hu sech zum Beispill vill Leit och méi flexibel Aarbechtszäite gewënscht. Dofir setzt d'DP sech scho méi laang an, a mir brauchen och méi Flexibilitéit an der Aarbechtswelt. De klaseschen „9-to-5“ entsprécht, mengen ech, net méi de Virstellungen an och net de Besoinne vu ganz ville Leit. A mir wëllen, dass d'Aarbechtszäiten individuell tëschent dem Salarié a sengem Patron kënnen ausgehandelt ginn. Dat stäerkt gläichzäiteg och de Sozialdialog an de Betribler.

D'Reegulung vun der maximaler Aarbechtszäit den Dag an d'Woch soll dobäi natierlech bestoe bliwen. An dozou gehéieren natierlech och d'Zouschléi fir d'Feierdeeg an d'Sonndeger.

Och d'Dezentraliséierung vun der Aarbecht gëtt fir ëmmer méi Leit wichteg. Hei kënt eis Iddi vun de Coworkingspaces erëm an d'Spill. D'Coworkingspaces, dat si Büroen, déi vu méi Entreprisë kënnen genotzt a gedeelt ginn. An ech si frou ze héieren, dass déi Iddi soll ausgebaut ginn.

Esou Strukture beliwen net nëmmen de ländleche Raum an d'Regiounen, mee si droen och haaptsächlech zu enger besserer Liewensqualitéit bäi. Den Aarbechtswee verkierzt sech, et verléiert ee manner Zäit am Auto, an déi Zäit huet ee méi fir sech a fir seng Famill.

Dat selwecht gëllt natierlech och fir den Teletravail, deen och no der Kris attraktiv bleift. A mir wëllen dëst Instrument zousätzlech férdere. Esou hu mer zum Beispill dru geduecht, am Klimaplang steierlech Ureizer fir Betribler a Salariéë virzegesinn, déi vum Teletravail profitéieren.

Här President, eis Aarbechtswelt ass scho laang am Wandel, dat ass gewëss, an d'Kris huet dëst Bewosstsäin nach eng Kéier staark acceleréiert. D'DP ass gewëllt, op deem ageschloene Wee vun der Flexibiliséierung vun der Aarbecht virunzufueren an de Leit méi Zäit ze gi fir hir Famill, fir hir Frënn an awer och fir sech selwer.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Oft, wann iwwert d'Aarbecht geschwat gëtt, kënt ee Statut ze kuerz. An de leschten zwee Jore krute mir virun Ae gefouert, dass d'Independanten a Krisesiuationen net déi selwecht Rechter wéi d'Salariéen hunn, an dat obwuel och si cotiséieren a souguer duebel. An trotzdeem: Si hunn zum Beispill kee Recht op Chômage partiel am Fall vun engem Lockdown.

Aus der Siicht vun der Demokratescher Partei muss och de Statut vum Independant op de Leescht geholl ginn.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Esou eng Ongerechtegkeet dierf eiser Meinung no net weider bestoen.

A meng Fraktiounskolleegin Carole Hartmann huet an dësem Zesummenhang eng Interpellatioun ugefrot, a mir wäerten am Kader vun där Interpellatioun eng ganz Rei Propositionen op den Dësch leeën.

Fir d'Independanten an awer och déi Kleng- a Mëttelbetribler war d'Pandemie keng einfach Zäit. Déi meescht Secteure goufe ganz ferm gerëselt a besonnesch staark huet dat den Evenementiell, den Tourismus, d'Kultur an och d'Horeca betraff.

Ech si frou ze soen, dass mer déi Betribler net am Ree stoe gelooss hunn, ganz au contraire. Mir stoungen a mir stinn hinne mat enger Hellewull vun Aiden zur Säit. Verschidden Aiden hunn d'Betribler queesch aus alle Secteure betraff, anerer ware méi spezifesch op Secteuren ausgeriicht, déi am stäerkste vun der Pandemie betraff waren.

Et huet missen an et ass och séier agéiert ginn. Ënner anerem de Mëttelstandsminister Lex Delles a seng Servicer setze bis haut alles drun, fir esou onkomplizéiert wéi méiglech an esou schnell wéi méiglech kënnen ze hëllefen. Bis ewell goufen och hei 500 Milliounen Euro un eis Betribler an Independanten a Form vun direkten Hëllef an Aide-remboursablen ausbezuelte, an dës zum groussen Deel iwwert de Mëttelstandsministère.

Wann ech elo déi 1,5 Milliard vu virdrun huelen an ech huelen déi 500 Milliounen hei, déi mer gutt investéiert hunn, fir d'Kris ze huelen, dann, mengen ech, versteet awer deen een oder aneren heibannen, firwat dass déi Steuerreform net zu dësem Moment elo méiglech ass.

Net méi spéit wéi e Méindeg si mer och gewuer ginn, dass d'Hëllef nach eemol fir déi vulnerabelst Betribler verlängert ginn. E grouesse Merci u mäi gudden Frënd, de Mëttelstandsminister Lex Delles, fir säi vollen Asaz an dëser Pandemie!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Genee wéi an dëser Kris zweifelen ech keng Sekonn drun, dass mer och an Zukunft op säin Engagement ziele kënnen, fir d'Erausforderunge vum Mëttelstand unzegoen, no-tamment och am Beräich vun der Digitaliséierung.

An d'Pandemie huet eis gewisen, wéi wichteg dass d'Digitaliséierung ass, an dass mir duerfir eng performant, sécher a fiabel digital Infrastruktur brauchen. Mam Budget 2022 ginn d'Efforten an deem Beräich nach eng Kéier ënnerstrach. Eleng fir déi kommend véier Joer soll 1,1 Milliard investéiert ginn. Dat betrëfft souwuel déi digital Strukturen ausserhalb vum Staat wéi och Projeten innerhalb vum Staat.

Den Ausbau an d'Verbesserung vun dësen Infrastrukturen ass e wichtige Standuertfacteur fir Lëtzebuerg. Do entsti Chancë fir eist Land, an do musse mer och um Ball bleiwen.

Nieft dem Potenzial fir eis Wirtschaft huet d'Digitaliséierung och e groussen Afloss op dat deeglecht Liewe vun de Leit. An d'Pandemie huet eis dat nach eng Kéier androcksvoll vermëttelt. Bei aller berechteter Euphorie iwwert d'Digitaliséierung, musse mer derfir suergen, dass och jiddweree vun der Digitaliséierung ka profitéieren, a mir däerfen do keen ënnerwee verléieren. Stéchwuert: digital Inklusioun.

D'DP begréisst an deem Sënn de Plan national d'inclusion numérique, deen de Minister Marc Hansen kierzlech virgestallt huet. Dëse Plang gesäit eng ganz Rei vun Initiative vir, fir déi digital Inklusioun vun eiser Gesellschaft ze garantéieren.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Dat geet vun engem besseeren Accès op déi digital Welt iwwer spezifesch Formatiounen, déi ugebuede ginn, bis hin zu Initiativen, déi d'Motivatioun solle férdere, fir sech mat den digitale Moyenen auserneezenesetzen.

Zum Klima: De Klimawandel, d'Klimakris, an där mer eis befannen, betrëfft eis an all eise Liewensberäicher. Déi lescht Jore n Méint hu sech d'Konsequenze vum Klimawandel och zu Lëtzebuerg bemierkbar gemaach. Wiederphenomeener, déi mer soss nëmmen aus dem Ausland kannt hunn, sinn och bei eis ëmmer méi hefteg ginn. Platzreen am Summer, deen eis Baachen a Flëss aus hire Better hieft a fir Iwwerschwemmunge suergt, awer och laang, laang Dréchten, déi eis Landwirtschaft viru seriö Erausforderunge stellen. Alles dat féiert eis virun Aen, dass mer et net mat iergendeppes Ab-

straktem ze dinn hunn, mee dass d’Klimakris och zu Lëtzebuerg ukomm ass.

Mir müssen agéieren, a wat méi séier, wat besser. Dat heescht, dass mer eis müssen a Fro stellen, wéi mer fonctionéieren als Eenzelnen an awer och als Gesellschaft. Mir müssen nodenken an de Beräicher Logement, Mobilitéit, Energieversuergung a villes méi. An dat verlaangt vu jiddwerengem, vun all Eenzelnem e Mentalitéitswiessel. An dee kréie mer nëmmen hin, wa mer och jiddweree mat op de Wee huelen. Dat ass fir d’Demokratesch Partei ganz kloer.

Klimapolitik mécht een net géint d’Leit, Klimapolitik mécht een net laanscht d’Leit, mee Klimapolitik kann een nëmme mat de Leit zesumme maachen. Mir brauchen d’Akzeptanz vun de Mesuren, zum Beispill andeem d’Leit aktiv matagebonne ginn, fir weider Schrëtt am Klimaschutz ze goen.

An de Klimaschutz wäert eis déi nächst Jore vill, vill Geld kaschten. Och hei ass et deemno émsou méi wichteg, dass eis Klimapolitik matgedroe gëtt. Mir müssen derfir suergen, dass dës Politik sozial ofgefiedert gëtt - do, wou et ubruecht ass.

Mir müssen eis awer och bewosst sinn, dass mer keen anere Wee hunn, ewéi d’Klimakris zesummen unzegoen. Well keng ambitiéis Klimapolitik, dat gëtt eis herno e vill, vill, vill méi deiere Wee!

Am rezentsten IPCC-Rapport ass den Eescht vun der Lag nach eng kéier kloer duergestallt. Wa mer keng staark Mesuren ënnerhuelen, da wäerte mer déi +1,5 C-Erhéijung vun den Temperature schonn 2035 erreechen, also an e bësse méi wéi zéng Joer.

Mir sollen awer elo guer net fatalistescht sinn, well de Rapport ass et och net. Mee mir hunn et an der Hand, fir elo eist Land an eis Welt an déi richteg Richtung ze lenken.

Dës Regierung huet vun Ufank un hir Responsabilitéiten am Klimaschutz ganz, ganz eescht geholl a Prioritéite gesat. A mäi Kollege Max Hahn wäert de Mëtteg méi am Detail drop agoen, mee ech wëll elo schonn ënnersträichen, dass considerabel Efforte gemaach gi sinn, notament fir eng klimafrëndlech Mobilitéit ze fërderen, fir déi erneierbar Energie massiv auszubauen a fir d’Emissiounsneutralitéit am Wunnen an Heizen hinzekréien.

D’Regierung huet Rekordinvestitiounen an den ëffentlechen Transport ënnerholl, sief dat den Tram, den Ausbau vum Schinnennetz, Park & Ride-Anlagen oder natierlech och de gratis ëffentlechen Transport.

Jo, an et gouf eng CO₂-Steier agefouert! Ech hu virun dovun geschwat, dass mer jiddweree mathuele müssen. A genau dat gëtt hei gemaach. Virun allem Leit mat kleng Revenuen, déi awer op den Auto ugewise sinn, do ass dës CO₂-Steier eng Belaaschtung. A mir hunn dowéinst fir déi méi kleng Revenuen de Crédit d’impôt fir Salariéen, Independanten a Pensionären ëm 96 Euro d’Joer erhéicht. Et ass eng wichteg Measure, fir dat heite sozial ofzefiede-

ren. D’Klimapolitik kann nëmmen Hand an Hand goe mat enger sozialer Gerechtegkeet.

De Budget 2022 wäert dës Efforten nach eemol verstärken. Joer fir Joer wäerte méi héich Investissementen an de Klimaschutz getäteg ginn. Ronn 765 Milliounen Euro, dat ass de Montant, dee fir d’nächst Joer virgesinn ass fir Investissementen am Beräich Nohaltegkeet. An eleng dës Investissementen wäerte bis 2024 op 975 Milliounen klammen.

Zum Logement: Dat, mengen ech, ass fir jiddweren heibannen eng vun den Haaptprioritéiten an och fir eis. A mir müssen, gradesou gutt wéi mer un déi Klimakris eruginn, och de Logementsproblem an Ugrëff huelen. Et ass eng absolutt Prioritéit, ech mengen, net nëmme vun der Regierung, mee vu jiddwerengem, deen heibanne sëtzt.

De Wunnengsbauprobem ass jo net vu gëscht op haut entstanen. A wa mer éierlech sinn, wäerte mer de Wunnengsbauprobem och net vun haut op muer geléist kréien. Fakt ass awer, dass de Logement och ëmmer méi zu engem grouse soziale Problem hei am Land gëtt, an dat musse mer eis agestoen.

Parteien vun alle Faarwen hunn et bis ewell net fäerdegbruecht, fir déi Präisspiral ze brieche. An d’Pandemie an och hiren Impakt op d’Liwwerketten hunn d’Präisser nach eng kéier massiv an d’Luucht gedriwwen. An och iwwert déi nächst Zäit wäert déi Evolutioun do Spueren um Wunnengsbaumarché hannerloossen.

Dës Regierung huet awer scho gewisen, dass se sech net scheit, alles drunzesetzen, fir der Situatioun Här ze ginn. Ënner anerem gouf mam Pacte Logement 2.0, dee mer virum Summer hei gestëmmt hunn, awer e Paradigmewiessel agelaut, an zwar andeems Staat a Gemengen endlech an de Besëtz vu Bauterrain kënnen kommen, op där enger Säit, an op där anerer Säit, well awer och méi dense ka gebaut ginn.

D’Gemenge kënnen a se müssen am Logement och hir Responsabilitéit iwwerhuelen. A menger Gemeng, zu Jonglënster, schaffe mer grad un zwee Wunnengsbauprojekte fir abordable Wunnraum op Terrainen, déi eis gehéieren. Do entstinn eelef Haiser, zéng Appartementen an eng Surface commerciale. Mir wäerten op dësen Terrainen, déi der Gemeng gehéieren, Wunnunitéite schafen, déi mer iwwer e Bail emphytéotique iwwer 99 Joer un d’Leit, déi e Lien mat eiser Gemeng hunn, verkafen. Si dierfen net scho Propriétaire vun engem Immeubel sinn, si musse selwer an déi Wunneng plënnere si kréien och déi Plus-value, déi herno kéint erauskommen, vun Ufank u fixéiert, soudass mat deem doten Objet net ka spekuléiert ginn.

Dat ass nëmmen ee Beispill, wéi um lokalen Niveau Wunnraum zu engem erschwéngleche Präis kann entstoen, well ech kennen och de Präis um Meterkaree, deen hei wäert gefrot ginn, an dee läit daitlech ënnert dem Marchépräis, deen am Moment zu Jonglënster gefrot gëtt.

Um nationalen Niveau, do ass och vill passéiert. Mir hunn Abusen ofgeschaaft - Stéchuert FIS immobilier - an awer och aner steierlech Mesuren ergraff. A mat enger Ur-DP-Iddi, dem Baulandvertrag, wäerte mer derfir suergen, dass weider méi Terrainen kënnen mobiliséiert ginn.

Doriwwer eraus wäerten zwou Ukënnegunge vum Premier, d’Grondsteierreform an d’Schafe vun engem nationale Wunnengsregëster, wichteg Hiewele sinn, fir dem Logementsproblem entgéintzesteieren. An och dorobber wäert mäi Fraktiounskolleg Max Hahn méi am Detail agoen.

Här President, ech komme scho bal zum Schluss. Mat dësem Budget setze mer alles drun, fir d’Liewensqualitéit vun de Bierger zu Lëtzebuerg weider ze verbessere, Aarbechtsplazen ofzesécheren a besonnesch deene Schwächsten an eiser Gesellschaft weider ënnert d’Äerm ze gräifen.

Mam Budget 2022 ënnersträicht d’Majoritéit op en Neits hir Bestriewungen, fir Lëtzebuerg méi gerecht ze maachen. Mam Budget 2022 gëtt de sozialliberale Fueдем vun dëser Koalitioun weidergesponnen. Mam Budget 2022 leet d’Regierung ganz kloer no beim Kampf géint de Klimawandel. Mam Budget 2022 lafen d’Investitiounen weider op Rekordniveau. A mam Budget 2022 gëtt weider déi Politik ëmgesat, déi d’Regierung an de leschte Joren op d’Schinn bruecht huet. Mir notzen déi Chancen, déi sech eis bidden, an dat trotz der Kris.

An am Numm vu menger Fraktioun dierf ech soen, dass mir dës Budget natierlech wäerte muer de Moie matstëmmen.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Gilles Baum.

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Ech sinn nach net fäerdeg. (*Hilarité*)

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - A ...

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Ech hätt misse Bescheed soen. Ech wëll awer, ech hu virdu gesot, dass et wierklech en aussergewöhnleche Budget an aussergewöhnlechen Zäite wär. De Budget 2022 ass och aussergewöhnlech, well et dee leschten ass vum Finanzminister, vum Här Pierre Gramegna.

Ech wëllt hei vun der Geleeënheet profitéieren, Pierre, fir dir am Numm vun der Fraktioun e ganz grouse Merci ze soen. Merci fir déi kolleegial Zesummenaarbecht, déi mer an deenen aacht Joer haten, a merci och fir dāin onermiddlechen Asaz an all deene Joren.

Wa mer haut zu Lëtzebuerg do stinn, wou mer stinn, dann ass dat och e Verdéngscht vum Pierre Gramegna! Heiheim an awer och op der europäescher an internationaler Bün hues du, Pierre, ëmmer d’Interête vu Lëtzebuerg, awer och vun der Europäescher Unioun als Ganzt an de Vierdergrond

gesat. Du hues mat Wäitsicht fir d’Wuel vum Land gehandelt. Du hues dech och derfir agesat, dass mer gesond Staatsfinanze kritt hunn, dass mer gesond Staatsfinanzen halen an och dass mer d’Scholdespiral gebrach kréien.

Net ze vergiessen d’Steierreform vun 2017, déi besonnesch déi kleng a mëttel Akommesse ganz staark entlaascht huet.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - An déi Steierreform huet derzou bäigedroen, fir d’Kompetitivitéit vun eise Beriber ze stärke. D’Steierreform vun 2017 huet och d’Dier opgemaach zu engem méi moderne Steiersystem - Stéchuert: optional Individualiséierung.

Mir hunn haut eng Finanzplaz, déi sech net méi op groen oder schwaarze Lëschte befënn. Trotz ville Widerstänn si mer konsequent de Wee vun der Transparenz gaangen a mir halen haut all europäesch an international Standarden an, ouni dass dat eiser Finanzplaz geschuet hätt. Ganz am Géigendeel, eis Finanzplaz steet esou gutt do wéi nach ni virun. Eis Finanzplaz ass haut esou grouss, wéi se virun nach ni war.

Eis Finanzplaz huet sech déi lescht Joren - elo gëtt et schweier, et komme vill „z“ - an der Spezialisatioun diversifizéiert, wéi de Kolleg André Bauler elo op dëser Plaz hei géif soen, well fréi erkannt gouf, dass an den nohaltege Finanzen, dat ass ganz wichteg, en enormt Potenzial géif leien. A mir gehéieren haut zu de Leaderen op deem dote Gebitt.

An net ze vergiessen, dass mer e considerabelen Ekosystem am FinTech-Beräich opgebaut hunn.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Pierre, du bass an deenen aacht Joer och duerch ganz stiermesch Zäite gaangen. D’Transitioun vun eiser Finanzplaz, wéi ech elo just gesot hunn, awer och de Brexit an d’Coronakris gehéiere sonnerzweifel zu de gréissten Erausforderungen, déi s du als Finanzminister an deenen aacht Joer ze geréieren has, an du hues dat mat vill Geschéck am Interêt vu Lëtzebuerg gemaach.

Pierre, mir soen dir Merci dofir a mir wënschen dir elo ganz, ganz vill Zäit an eng ganz, ganz flott Zäit mat denger ganzer Famill.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

(*Applaudissements*)

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Gilles Baum.

Mir fueren haut de Mëtten um 14.00 Auer mat den Debatten iwwert de Budget weider.

D’Sitzung ass opgehewen.

(*La séance publique est levée à 11.50 heures.*)

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

- M. Fernand Etgen, Président

2. 7878 - Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l’État pour l’exercice 2022 [...]

et

7879 - Projet de loi relative à la programmation financière pluriannuelle pour la période 2021-2025 (suite)

- Discussion générale (suite) : M. Georges Engel - Mme Josée Lorsché (interventions de M. Gilles Roth et M. Claude Wiseler) - M. Fernand Kartheiser (dépôt des motions 1 à 8) (interventions de M. Gilles Roth, M. Mars Di Bartolomeo, M. Fred Keup, M. Roy Reding et M. Georges Engel) - Mme Nathalie Oberweis (interventions de M. Max Hahn et M. Fernand Kartheiser) (dépôt de la motion 9) - M. Sven Clement (interventions de M. Fernand Kartheiser, Mme Stéphanie Empain et M. Gilles Baum) (dépôt des motions 10 à 12) - M. André Bauler (intervention de M. Carlo Back) - M. François Benoy - M. Max Hahn (interventions de M. Gilles Roth et M. Roy Reding)

3. 7915 - Proposition de modification des Annexes 4 et 5 du Règlement de la Chambre des Députés

- Rapport de la Commission du Règlement : M. Roy Reding

- Discussion générale : M. Léon Gloden - M. Gilles Baum - M. Mars Di Bartolomeo - Mme Josée Lorsché (intervention de M. Mars Di Bartolomeo) - Mme Myriam Cecchetti - M. Sven Clement

- Vote sur l’ensemble de la proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés

Au banc du Gouvernement se trouvent : M. Pierre Gramegna et M. Marc Hansen, Ministres.

(*La séance publique est ouverte à 14.02 heures.*)

1. Ouverture de la séance publique

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Ech maachen d’Sitzung op. Huet d’Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

(*Négation*)

Dat ass net de Fall.

2. 7878 - Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l’État pour l’exercice 2022 [...]

7879 - Projet de loi relative à la programmation financière pluriannuelle pour la période 2021-2025 (suite)

D’Chamber fiert de Mëtte mat den Debatten iwwert de Staatsbudget fir d’Joer 2022 an iwwert d’Programmation financière pluriannuelle weider. An den éischten ageschriwwene Riedner fir de Mëtten ass den honorabelen Här Georges Engel. Här Engel, Dir hutt d’Wuert.

■ **Une voix.** - Très bien!

Discussion générale (suite)

■ **M. Georges Engel (LSAP).** - Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, jo, dat heite wäert méi eng faarweg Ried ginn, eng ...

■ **Une voix.** - O mei!

■ **M. Georges Engel (LSAP).** - ... rout-blo-gréng-faarweg Ried ...

(*Interruption*)

... par rapport, oder am Géigesaz zu där Schwaarz-molerei, déi aner Leit hei gemaach hunn.

